ANUL IV, Nr. 1

AUGUST 1954

VESTITORII

Al cui e rândul la trădare?

De câteva luni de zile asistăm la o adevărtă epidemie de trădări. Câtorva transfugi – reali sau comandaţi – din lagărul comunist, le corespunde un lanţ de fugari din lagărul occidental. Sunt însă aceşti fugari într'adevăr trădători? Faţă de ce? Faţă de cine?

Cehul Lauschmann, Ucrainianul Kruty, Rusul Truschnowitsch, Germanul englezit John şi atâţia alţii – până şi mediocra noastră doamnă Magoş – nu sunt trădători faţă de credinţa şi convingerile lor. Ei şi-au făcut cu devotament meseria, servindu-şi cu credinţă prietenii şi tovarăşii lor de totdeauna. Iată de ce nu ei sunt vinovaţi ci acei cari le-au dat posibilitatea să-şi desfăşure nestânjenit în Occident nefasta lor activitate. Vinovaţi sunt acei care din ură sau naivitate au ajutat să a[illegible]re se impunea cel puţin o extremă prudenţă.

In lumea emigraţiilor, aşa zisele "comitete naţionale" din U.S.A. patronate de "Free Europe" sunt împănate cu asemenea exemplare mai mult decât suspecte. Redacţiile posturilor de radio destinate să facă "propagandă anticomunistă" în Răsărit sunt cuiburi de comunişti şi de arivişti supuşi lor. Să mai pomenim de anumite "servicii"?

Cine va avea dreptul să se mire dacă mâine seria celor fugiţi dincolo de cortina de fier, celor reintraţi pe faţă în matca comunistă, se va întregi cu oameni de-ai lui Nagy, Ribka sau din lumea românească – de-ai lui Vişoianu, Davilla sau Zissu?

Ce mare act politic i-a impus pe aceştia în atenţia occidentalilor? Care le este statul de serviciu? Tot una sau mai multe trădări. Oricare le-au fost motivele sau pretextele, nu trebue uitat că şi-au întemeiat cariera politică pe acte de felonie. Sunt acei care au deschis larg graniţele ţării lor invaziei comuniste, care au fost miniştri supuşi la ordinile potentaţilor roşii şi care au devenit "rezistenţi" numai când au fost concediaţi de stăpânii lor sau când au fost expediaţi de aceştia peste graniţe ca să-şi continuie în forme noi activitatea veche. Odată ajunşi în Occident, s'au declarat "singurii şi autenticii rezistenţi", având drept prim obiectiv să înlăture şi să distrugă orice forţă anticomunistă sinceră şi eficace. Dar cu toată aparenta lor schimbare la faţă, nici astăzi, aici în Occident, nu se îndură să renunţe la sărbatorirea zilelor de 23 August, 8 Septembrie ş.a.m.d., în acelaşi timp şi aproape cu aceleaşi cuvinte ca aliaţii lor comunişti de ieri – şi poate de azi! – din ţările abandonate. Culmea imprudenţei e când ei şi aliaţii lor din presa occidentală – vezi cazul John – încearcă să transforme pe trădători în victime.

Dacă lumea apuseană nu are nimic bun de aşteptat, ci numai foarte mult rău dela acţiunea unor asemenea oameni, dacă întreţinuţii de azi ai dolarului sunt gata să devină mâine întreţinuţii rublei, ce şi cine are interes să sprijine exclusiv pregătirea

(urmarea în pag. 2)

OBIECTIVUL

Anarhia exilului românsc se datoreşte absenţei unui ferment unificator. Lipseşte viziunea clară a obiectivului care să determine ruperea duşmăniilor şi închegarea rândurilor româneşti peste hotare. Niciodată oamenii nu se unesc de dragul numai de a sta împreună, ci se strâng laolaltă pentru a săvârşi ceva împreună. Apelurile la unire rămân strigăte în pustiu atâta vreme cât nu se lămureşte sensul acestor chemări, obiectivul care să le justifice şi să le dea impuls spre înfăptuire.

La întâia vedere, nimic nu pare mai simplu de definit, mai clar conturat decât obiectivul în jurul căruia ar trebui să se strângă românii pribegi. Nu suntem fugari din ţara patria cotropită de vrăjmaşi? Nu avem cu toţii sfânta datorie să luptăm cot la cot pentru desrobirea ei? Nenorocirea ce s'a abătut asupra poporului român constituie drama noastră de fiecare zi. Chiar dacă am vrea să ne sustragem obiectivului, condiţia de exilat ni-l aminteşte mereu şi ne obligă să ne simţim solidari cu suferinţele neamului.

Dar cutoate că scopul menit să adune laolaltă românii pribegi e atât de împletit cu destinul fiecăruia dintre noi încât este peste putinţă să-şi piardă actualitatea, totuşi până acum n'a dat roadele aşteptate. Nu suntem mai uniţi astăzi ca acum noua ani. Cum se explică această slabă resonantă a obiectivului în sufletele exilatilor?

Una este a trăi vitregia momentului românesc cu apăsare şi durere şi alta este a urmări eliberarea ţării cu luciditate şi simţ al răspunderii. In cazul dintâiu, suferi pentru ţară, te frământi pentru eliberarea ei, dar fără a angaja în această nelinişte ce te asaltează zilnic, toate disponibilităţile fiinţei tale. In cazul al doilea, te consacri obiectivului cu toate consecinţele ce le implică, până la „hotărârea aspră a faptei." Când obiectivul iese din faza nostalgica şi este luat în piept, bărbăteşte, atunci încep marile discrepante.

Lupta de eliberare este tributară, în primul rând, energiilor eroice ale neamului. Acţiunea românească de peste hotare nu are valoare decât în măsura în care recunoaşte şi reprezintă acest adevăr. Mişcarea de rezistenţă dinţară dă titlu şi suport eforturilor ce le desfăşoară refugiaţii români în mijlocul lumii libere. E necesară această delimitare si ierarhizare de planuri, pentrucă de prea multe ori suntem ispitiţi a confunda ţara cu fragmentul de românitate, risipit pe toate continentele lumii.

Asta nu înseamnă că exilul nu îndeplineşte şi o funcţiune proprie. Tara sângerează, dar nu-şi poate striga durerea şi revolta. Glasul ei este înnăbuşit de călăi. Cei ce vorbesc astăzi în numele României, n'au nimic comun cu viaţa şi aspiraţiunile poporului român. Graţie complicităţilor ce le-au aflat în Occident, asasinii a sute de mii de Români sunt acceptaţi în forurile internaţionale şi recunoscuţi ca guvern legitim al ţării. Cine să demaşte Crima şi Impostura?

Această misiune incumbă românilor pribegi: să fie interpreţii naţiunii decapitate, să sguduie conştiinţa lumii libere, descoperind toate ororile şi jafurile ce se întâmplă în România. După socotelile unui strein, economia românească a fost jăcmănită în cei nouă ani de dominaţie sovietică de bunuri în valoare de [illegible] stoarcere cumplită a fost supusă lira românească şi la ce exploatare sălbatică bogăţiile ţării, ca să se umple acest plafon.

Elementul politic din exil formulează în limbajul său specific mişcarea de rizistenţă a românismului subjugat, dar politicul nu se desprinde de neam, nu se consideră entitate autonomă, ci rămâne exponentul credincios al primejdiilor prin care trece organismul naţional. Nu crede că odată cu deplasarea a câtorva mii de români s'a deplasat şi centrul de greutate al neamului.

Mai mult decât atâta. Intre românii exlaţi şi ţară trebue să se păstreze o circulaţie vie. Cu oricâtă conştiinţă şi zel am reprezenta — cei exilati — tragedia poporului românesc peste hotare, nu ne putem legitima traiul în libertate, dacă nu depunem mărturia suprema, dacă, din când în când, soli ai acestei emigraţii nu se desprind de bunăvoie din mijlocul nostru ca să ducă un cuvânt de îmbărbătare şi o rază de lumină, dincolo, unde nu domneşte decât întuneric şi moarte. Spiritul de sacrificiu nu poate fi valabil numai în ţară, iar aici să dormiteze. Astăzi luptăm pentru exstenţa goală a neamului. Nu vom mai reprezenta nimic, nici în politic nici în cultural, dacă va d'spare subsţanta naţională. O naţiune nu dispare întotdeauna, fiindcă a fost nimicită fiziceşte. Deformări de lungă durată îi pot înstrăina fiinţa exterioară de propriul ei ethos. Acesta este pericolul cel mare. Sunt nouă ani de când bestia comunistă schilodeşte sufletul fraged al copiilor de acasă.

Jertfa celor 13 luptatori români a rupt valul de minciună ce l-a ţesut comunismul peste imaginea spirituală a neamului. O flacără uriase, isbucnită din adâncurile româneşti, a iluminat pentru o clipă toată întinderea pământului strămoşesc. Au căzut cei treisprezece luptători, dar sguduirea ce-a provocat-o moartea lor în ţară va lăsa urme neşterse în

(urmarea în pag. 2)

INTRE CREDINTA SI ABSURD

Lucrurile merg, slavă Domnului, destul de prost. Din toate punctele de vedere și pe toate planurile.

Dăm un tur de orizont internațional? găsim tabăra în care, prin profundă aspirație ne aflăm, mai desorientată ca ori când. La Geneva tot Occidentul s'a dat în spectacol, pentru a-și etala lipsa de unitate și absența tragerii de inimă. La Paris, ultima poziție europeană, aceia apărată de Laniel, a căzut și destinele primei națiuni latine au încăput pe mâinile experte, dar defetiste și antieuropene, ale dlui Mendés-France (Mendes, în hebrea veche, vrea să zică țap). La New York, de unde de câțiva ani răsare soarele nădejdei, guvernul militarului Eisenhower amputează creditele militare, reduce cu 250.000 efectivele armate și-și concentrează tot efortul în bâlciul televizat al matchului Roy Cohn contra Armata Americană. In acest timp, ultimii cruciați ai cavalerismului european sângerează fără folos în mlaștinele Indochinei, unde 600.000 de frați de ai noștri, francezi, sunt in pericol imediat de anihilare fizică (Nu e inutil de precizat că din cei 600.000 de frați, 500.000 sunt vietnamieni, 70.000 germani sau asimilați — inclusiv câțiva legionari români — și numai ceeace rămâne, francezi de pură stirpă). In acelaș timp, Anglia face mulinete, ca să câștige vremea și să poată pune la punct ultimele detalii ale reactivării traficului cu țările bolșevice, toate marile democrații continuă a fi meduzate de renașterea unei Germanii naziste, majoritatea continentului latino-american se lasă încântat de recenta descoperire a comodei poziții terțe, către care înclină cu enormă greutate a respectivelor 300 și cinci sute de milioane, blocurile arab și indian. In consecință, chiar dacă nu ar face nimic, Sovietele, prin incuria adversarului, avansează. Dar când mai pui că diavolii dela Moscova sunt neastâmpărați și plini de invenții. Pe plan internațional, deci nu stăm bine.

Pe plan național nici atât. In afară, forțele exilului nu fac mai nimic alta decât să se ciorovăiască. Toți cerem unirea, dar nimeni nu pare dispus a consimți la concesiile necesare. Iar activitatea pe care noi, legionarii, incontestabil, o desfășurăm în domeniul practic, reprezintă ea oare maximum de care suntem capabili? Suntem convinși că am dat colectivității pribege tot ceeace-i puteam da și suntem convinși că aportul nostru a fost cu exclusivitate, pozitiv?

Dacă aspectul exilului nu este încurajator acela al Țării este desolant. După asasinarea elitelor gânditoare, ocupantul sovietic atacă metodic și în adâncime ființa neamului cu intenția clară de a o suprima. Ne "internaționalizează" cultura, lăsând-o pe mâna veneticilor ce se scurg din Pocuția, ne rusifică graiul, ne jefuesc avuțiile, ca să curme în germen orice veleitate de rezistență, prin creiarea unei stări permanente de foame fizică și extenuare morală. Dar mai ales, ne fură viitorul, încercând să educe, din fiii neamului, generații desromânizate de războinici, care — dacă nimica nu intervine — se vor transforma în ienicerii fanatizați ai dobitociei marxiste.

Dar pe plan legionar? Dece să nu recunoaștem că nici în casa noastră lucrurile nu stau strălucitor?

Iată-ne, deci, sub triplul aspect de legionari, de români, de membri ai umanității libere, într'o situație de un dramatism fără precedent. Căci dacă legionarii erau schingiuiți de călăii lui Carol, se puteau totuși hrăni până în clipa morții din speranța că vor veni alții după ei și că sacrificiul vieții lor nu va fi zădarnic. Căci dacă Românii, încă liberi, erau îngroziți de înaintarea victorioasă a Armatei Roșii, se puteau totuși anina de ideia unui Occident puternic și onest, care îi va apăra, care nu-i va lăsa (90 procente) sub cisma sovietică. Ce nădejde rațională se ridică însă astăzi, ca să ne susție curajul?

Rațională, poate nici una. Si tocmai în această dispariție succesivă a motivelor de sperare ce ni le oferă inteligența, putem descoperi semnele prevestitoare ale zorilor ce vor să vină.

Paradoxul, dacă este, nu-i decât aparent. Intr'adevăr, pentru a ne sili a deschide in fine ochii, era nevoe de a pierde până și ultimele iluzii, ultimele cârji intelectuale. Intelectuale, deci externe. Externe, deci artificiale și neputincioase.

Mă explic. Ca legionar, unii ne obicinuiserăm să gândim, pentrucă era comod (și rațional) "lasă că face Legiunea, chiar dacă eu, pe ici pe colo, mă îndepărtez dela îndreptarul Căpitanului". Ca român, câți nu ne invitaseră sa gândim "lasă că se bat Nemții", ca să ne salvăm după prăbușirea Germaniei în speranța "lasă că ne liberează Occidentul". Si procedăm oare altfel acuma, când totul merge așa de prost și speranțele ni-s toate împotmolite în fundături fără lumină? Nu așteptăm cu mâinile în sân, consumarea vreunui miracol? "Las c'o să cadă Malencov! lasă c'o să vie războiul!" sau minuni externe de acelaș calibru.

Minunile devărate — și singurele posibile-sunt minunile interne, ce se petrec în sufletul nostru. Nimic nu este pierdut dacă regăsim — nu la New York, la Bonn sau în vreo adunare internațională, ci în noi înșine — acel element care a constituit dela început esența Mișcării și care a reprezentat, de alungul secolilor sumbrii, pârghia de susținere a neamului nostru: credința.

Credința, așa cum o cerea Căpitanul, întreagă, absolută, adică fără condiții, când scria în Ordinul de zi Nr. 1 din 24 Iunie 1927: "Să vină în aceste rânduri cel ce crede nelimitat". Crede, în ce? "In rodnicia luptei dusă cu Dumnezeu înainte și cu dreptatea Neamului românesc". Si adaogă: "Nu ne interesa dacă vom birui", căci, pentru a avea credință, nu este necesar a poseda, în fața ochilor, perspectiva biruinței. Dar nu există biruință fără credință.

Ori cât de descurajatoare ar fi situația Românului în lume, prima noastră datorie este a ne desbăra de gândurile negre, aceste cucuvele ale morții, trimise de către dușman și a regăsi drumul către credința adevărată fără de care nu suntem nimic: nici legionari, nici români, nici oameni.

Lucian Furdui

OBIECTIVUL

(continuare din pag. 1)

sufletul tineretului. Românii din exil și românii subjugați s'au regăsit în acelaș duh. Sângele lor a curs împreună, restabilind poziția autentică a românismului peste toate oprelistele cortinei de fier.

Si acum revenind la obiectiv, dacă privim lucrurile din crestetul neamului, unirea se poate realiza fără procese penibile. Linia frontului indică linia comportamentului personal. Cine simte în el fiorii luptei de eliberare, nu poate face decât acte care să sustină această luptă. Tinuta lui îmbracă logica luptei. Abaterile dela această normă indică fie absența [illegible] află într'un stadiu de vagă întruchipare.

Cei care agită ideea unirii și sunt de bună-credință să se întoarcă mai întâiu la obiectiv, să se pună de acord cu el, să gândească pe neam toate problemele exilului și vor vedea cum căile înțelegerii se limpezesc.

Horia Sima.

Al cui e rândul la trădare?

(continuare din pag. 1)

luptei de din țările subjugate pe acești falși rezistenți? Cine urmărește metodic îndepărtarea din luptă a adevăraților anticomuniști? Cine s'a "indignat" în America și Europa de acțiunea de curățire al cărui simbol a devenit senatorul McCarthy? In rândurile acestora trebuiesc căutați adevărații responsabili.

Cei plecați dincolo de cortina de fier sunt doar "eroi ai comunismului", cărora li se vor ridica poate într'o zi statui, așa cum s'au ridicat comsomolistului care și-a denunțat părinții trimițându-i la spânzurători.

Herausgeber:
Verlag "VESTITORII"
Traian Golea
München 2 — GERMANY
Dachauer Strasse 119

Für den Inhalt verantwortlich:
Dr. Virgil Velescu

ARMATA ROMANA IN RASBOIUL CONTRA RUSIEI SOVIETICE

După primul răsboi mondial, România a înțeles să ducă o politică de pace față de toți vecinii ei. In relațiile cu Rusia sovietică, guvernele române, care au condus destinele României între primul și al doilea răsboiu mondial, au urmărit un singur scop: **stabilirea unei păci durabile la Est, bazată re recunoașterea formală a Nistrului ca frontieră între Rumânia și URSS.**

Prin semnarea tratatului asupra Basarabiei la Paris, în Oct. 1920, puterile occidentale semnatare recunoșteau drepturile României asupra acestei provincii și unirea ei cu Regatul român. Reacțiunea însă nu s'a lăsat așteptată și o declarație de nerecunoaștere a acestei uniri a arătat atitudinea guvernului ruso-sovietic în problema Basarabiei. Această atitudine a rămas în realitate baza politicei rusești față de România, chiar și atunci când a semnat convenția pentru definirea agresorului și chiar dacă cu ocazia reluării ralațiilor diplomatice cu România în 1934 n'a exprimat nici o rezervă asupra teritoriului Basarabiei. Niciodată URSS n'a semnat un act prin care să recunoască Nistrul ca frontieră între cele două țări.

In primăvara anului 1939, situația internațională luând aspecte îngrijorătoare prin ocuparea Cehoslovaciei de către Germania, România a acceptat garanțiile fără condiții ale Angliei si Franței.

In acel timp România avea o alianță defensivă cu Polonia și făcea parte din "Mica Ințelegere" cu Cehoslovacia și Yugoslavia, precum și din "Ințelegerea Balcanică". Aceste realizări pe plan politic extern în Sud-estul european aveau un caracter defensiv și urmăreau pe de o parte menținerea statului-quo, iar pe de altă parte să se asigure existența unei forțe capabilă să se opună oricărei agresiuni. Din nefericire, nici una din [illegible] nică și în fața primejdiei care amenința din nou Europa, s'au prăbușit, iar statele componente, rămânând izolate și căutând formule de salvare, au căzut unul după altul sub loviturile titanilor.

Când în 1939, Germania a început discuții cu Polonia pentru cedarea coridorului Danzig, Franța și Anglia au intervenit energic, asigurând guvernul polonez de tot sprijinul lor. Totodată au deschis tratative politico-militare cu Rusia sovietică. Aceasta însă ducea în cel mai strict secret tratative și cu Germania.

Fiind solicitată din două părți, a ales pe aceia care convenea mai bine politicei ei expansioniste și astfel la 23 August 1939 a fost făcut cunoscut pe neașteptate, lumii încremenite, pactul germano-sovietic.

De aici înainte, evenimentele s'au desfășurat în ritmul unei avalanșe. Răsboiul cu Polonia și împărțirea ei între Rusia și Germania, ocuparea statelor baltice, răsboiul cu Finlanda și răpirea Basarabiei și a Bucovinei de Nord au fost consecințele acestui pact.

Ultimatumul Rusiei dat la 26 Iunie 1940 a găsit România izolată pe plan extern și insuficient înarmată pentru a face față unui răsboi de lungă durată, astfel că guvernul a fost obligat să cedeze sub amenințarea de răsboiu și să ordone evacuarea provinciilor cerute de Rusia. Pe timpul înaintării, armata sovietică a călcat condițiile impuse chiar de Rusia și anume: ocuparea teritoriului cedat, în 4 etape, despărțite prin linii fixate de ruși și evitarea actelor de ostilitate. Au fost locuri unde trupele rusești au ajuns la Prut în mai puțin de 2 zile. De asemenea în numeroase părți s'au dedat la acte de ostilitate, dezarmând trupele române, capturând material de răsboi, făcând prizonieri, lovind, degradând și impușcând ofițeri. La toate aceste provocări armata română n'a răspuns, pentru a evita orice pretext care ar fi dat Rusiei posibilitatea să justifice o trecere la Vest de Prut. Incercarea la care a fost supusă armata română a fost extrem de grea și numai unei discipline de fier și ințelegerii greutății situației în care se găsea România, trupele și-au păstrat calmul față de injurioasele provocări rusești. Este ușor de închipuit durerea acestei armate care-acoperită de glorie în primul răsboiu mondial și educată în spiritul sacrificiului vieții pentru apărarea hotarelor — s'a văzut pusă în tragica situație de a ceda, fără să poată trage un singur foc de armă.

Revolta în contra nedreptății făcută țării românești și rușinea provocată de neputința de a răspunde ostășește brutalităților rusești se putea citi pe fața fiecărui ostaș și în ochii lor plini de o indignare mută. A urmat apoi dictatul de la Viena cu frângerea Transilvaniei în două și cu părăsirea Cadrilaterului dobrogean, lovituri tot atât de dureroase ca și aceia dată de Rusia.

Cu un an mai înainte se începuse fortificarea frontierelor de Est și Vest, prin fortificații permanente pentru cari se cheltuiseră sume enorme. Totul a fost zadarnic, căci forțele ridicate în contra noastră erau mult mai puternice și orice încercare de rezistență ar fi însemnat un act desperat care ar fi atras desființarea României.

Inainte de orice, trebuia salvată existența statului în hotarele cari i se lăsaseră.

Dar actele de opresiune în contra noastră nu s'au terminat aici, căci în timp ce mari concentrări de trupe aveau loc în Basarabia și Bucovina, numeroase incidente erau provocate pe Prut și în Deltă cu intenția vădită de a se creia pretexte pentru o apropiată invadare a Moldovei.

In acelaș timp, în țară atmosfera era extrem de încărcată din cauza înfrângerii totale pe plan extern și intern a politicii dictatoriale a Regelui Carol II. Această stare de lucruri nu mai putea dăinui și la începutul lui Sept. 1940, Regele Carol II este obligat sa renunțe la tron în favoarea fiului său Regele Mihai, iar conducerea statului este lu- [illegible] fața provocărilor rusești, acceptă garanțiile Germaniei pentru asigurarea noilor frontiere și cere guvernului german să trimită în România 3 divizii sub pretextul instruirei armatei române, dar, în realitate pentru a arăta rușilor că orice nouă agresiune, va întâmpina nu numai armata română, ci și puterea germană. Ulterior a intrat în axa Roma—Berlin, fixând astfel definitiv poziția României în cadrul situației internaționale.

Din această sumară expunere, necesară pentru lămurirea răsboiului în contra Rusiei, rezultă clar că România n'a avut nici un moment intenții agresive față de Rusia sovietică. Toate tergiversările, toate rezervele în stabilirea unei păci pe Nistru au venit din partea puterii sovietice; iar începând din 1938, atitudinea acestei puteri a devenit agresivă, accentuându-se tot mai mult după semnarea pactului germano—sovietic și culminând prin actul de agresiune din Iunie 1940.

De aceia când la 22 Iunie 1941, România a intrat în răsboiu alături de Germania în contra Rusiei a fost o adevărată ușurare în țară. Extrema tensiune în care trăia poporul român de un an de zile, sub presiunea amenințării unei noi avalanșe rusești, se terminase. **Departe de a fi un răsboiu de cucerire, a fost un răsboiu de liberarea provinciilor furate cu un an mai înainte. A fost un răsboiu drept la care întreg poporul a participat, fiind cerut de instinctul de conservare al nației și aprobat de legile internaționale.**

Armata română s'a bătut cu entuziasm, așa cum trebue să se bată orice armată, a oricărei țări amenințată în ființa ei și nimeni nu-i poate contesta dreptul și obligația de a se lupta cu cea mai din urmă înverșunare pentru salvarea poporului său.

De aceia rămâi perplex când constați că sunt români cari ne sfătuesc să renunțăm de a mai vorbi despre entuziasmul armatei române pentrucă numai așa putem protesta în contra D-lui Churchill, care ne-a oferit Rusiei sovietice.—

Intr'adevăr "La Nation Roumaine" din 1 Iunie 1954 publică conferința d-lui Crețeanu, intitulată "Politica de pace a României față de Uniunea sovietică" din care extragem:

»Astăzi vreau să mă ocup de un aspect special al mărturisirilor făcute de primul ministru britanic, anume de încercarea lui de a motiva ințelegerea dela Moscova din Oct. 1944 prin atitudinea agresivă a României față de Uniunea sovietică. In telegrama sa din 11 Iunie 1944 căre președintele Roosevelt, insistând asupra sugestiei care fusese făcută de a îngloba România în zona militară sovietică și Grecia în zona anglo—americană, Churchill spune că armata română a cauzat mari pagube armatei sovietice contra căreia a intrat în răsboiu cu entuziasm.

Si la 12 Octombrie 1944 în raportul trimis dela Moscova colegilor săi din guvernul britanic, Churchill explica faimoasa lui convenție cu Stalin, exprimată în procente, menționând că — cu bucurie în inimă — România a atacat Uniunea sovietică cu 26 divizii

In protestările contra gestului lui Churchil, s'a pierdut din vedere aceste afirmațiuni. Ele sunt cu atât mai grave cu cât pot să fie folosite nu numai pentru a justifica compromisul din 1944, dar oricare alte drepturi permanente de supremație pe cari le-ar acorda Uniunii Sovietice în viitor, pretextând interesul siguranței sale, în fața unui vecin agresiv.»

Mai departe, la sfârșitul conferinței, spune:

»Pentru a putea ridica un protest valabil contra lui Sir W. Churchill, trebue mai întâi să dovedim că pretextul pe care îl invoacă pentru a scuza înțelegerea lui cu Stalin, este falș. »Si își încheie conferința astfel: *»Să [illegible] nota discordantă a vechilor trâncăneli naziste«.*

De aici rezultă că dl. Churchill pentru a justifica vânzarea României s'a sprijinit pe două argumente:

— Armata română a intrat în răsboiu cu entuziasm și a cauzat mari pierderi armatei rusești; și că:

— România a atacat din toată inima Uniunea Sovietică cu 26 Divizii.

Față de aceste argumente, conferențiarul afirmă că ele sunt false și că pentru a protesta valabil contra d-lui Churchill trebue sa dovedim că ele sunt false.

Iată, într'adevăr, un fapt extraordinar. Un român, fost diplomat și membru actual al comitetului național, ne cere nouă celorlalți români să nu mai susținem că armata română s'a bătut cu entuziasm. Adică să spunem că soldatul român a fost un laș, un nemernic, că s'a dus în contra voinței lui în răsboiul cu Rusia, împins dela spate de politruci. Dar cum se poate afirma o asemenea enormitate de către un român — ori camenea re ar fi el — când nici dușmanilor nu le îngăduim asemenea insulte? Si cum se poate arunca cu noroi peste uniforma armatei române, când sunt zeci de mii de fapte de arme cari dovedesc că această uniformă era purtată de ostași convinși că se bat și mor pentru salvarea țării lor?

Da! Soldatul român a intrat cu entuziasm în răsboiul contra Rusiei.

Mai mult de cât atât, entuziasmul lui n'a fost pătat de ură.

El s'a bătut cu dârzenie contra armatei ruse, dar n'a dat foc la sate, n'a distrus averi, n'a dărâmat orașe sub bombardamente ucigătoare, nu și-a bătut joc de populație și nici de prizonieri. Conducerea umană timp de aproape doi ani a generalului Avramescu în Crimeia a fost recunoscută chiar de Stalin, iar în Transnistria sub conducerea lui Alexianu, se refugia populația ucraineană dela la Est de Bug, pentru a scăpa de asuprirea germană. Așa dar armata română a făcut

(urmare în pag. 9)

REVISTA PRESEI

__Problems of Communism__ No. 2 Vol. 3. In această publicație lunară editată de U. S. Govervement Printing Office, istoricul și publicistul englez Hugh Seton — Watson contribue cu un lung studiu sintetic asupra transformărilor survenite în țările satelite sub dominația sovietică. —

Revoluția prefabricată din răsărit e o combinație a celor două revoluții bolșevice din Rusia: a lui Lenin între 1917—1921 și a lui Stalin din 1929—1933. Primul an cincinal și mai ales „revizuirile" din 1951 au desăvârșit stalinizarea Europei orientale. Astăzi, singura deosebire care mai rămâne între regimul social din Rusia și cel din statele satelite e colectivizarea agrară care numai în Bulgaria e pe terminate. Numai când „socialismul" va fi realizat și în acest sector, vor fi mature aceste țări pentru incorpororea formală în Uniunea republicilor socialiste sovietice

Acestei evoluții, inevitabilă în procesul dialectic bolșeic, nu i-se poate opune decât naționalismul popoarelor respective. Ca și în celelalte lucrări ale sale, naționalismul e o preocupare constantă a domnului Seton-Watson. Dupăce în cursul răsboiului contra Rusiei l-a denunțat la B.B.C. și în articole ca pe un cancer al sufletului națiunilor Dunărene, îi descopere mereu, dela o vreme încoace, calități curative. —

„Fără îndoială", scrie domnul Saton-Watson, **„forța de care comuniștii și stăpânii lor sovietici se tem mai mult în Europa orientală e nationalismul. Cu toate că orientarea naționalistă extremistă a educației, din primele decade după răsboiu, a exaltat, șovinismul și ura de rasă, ea a avut cel puțin efectul pozitiv de a implanta în mintea fiilor de țărani conștiința trecutului".**

Autorul mai semnalează și o altă variantă a naționalismului, care nu se bazează pe amintirea trecutului, ci a luat naștere sub impactul transformărilor economice și sociale impuse de regimurile comuniste. Ca și Uniunea Sovietelor, industrializarea masivă creeează o nouă pătură conducătoare pe care autorul o numește **„burghezie de stat"**. Aceasta posedă multe din caracteristicile morale și intelectuale — mai ales cele mai puțin atractive — ale burgheziei private, adusă la suprafață de revoluția industrialăă a capitalismului european. Managerii, tehnicienii și intelectualii nouii burghezii sunt animați de o ură virulentă împotriva puterii ocupante care exploatează progresul eforturilor lor.

Combinația celor două tipuri de naționalism constitue un pericol potențial imens pentru domința sovietică. E dela sine înțeles că tensiulnile sociale și naționaliste nu ajung singure pentru dărămarea unui regim totalitar. **„Dar sub suprafața monolitică, aceste forțe lucrează febril și ele merită cel mai atent studiu din partea observatorilor lumei libere. In ele rezidă tot așa de mult, ca și în o intervenție armată din afară, speranța eliberării finale".**

__Katholischer Beobachter__ din 25. 4. 1954. Sub titlul, **„Freisler — li n'au murit — Justiție populară sub ciocan și secere"**, organul catolic din Köln, aduce o lungă și exactă dare de seamă asupra procesului contra grupului lui Ică Tănase din Octombrie, anul trecut.

Redând din rechizitoriul procurorului pasagii la adresa acuzaților, de o infamie comparabilă cu cea dovedită de Freisler, președintele tribunalului care a judecat conjurații germani dela 20 Julie 1944, ziarul citează apoi din mărturiile lui Ică Tănase și Samoilă Ioan. **„Cât de departe a fost atitudinea acuzaților de asemănarea cu „niște triste lepădăturii", se poate vedea din depozițiile lor curajoasse și pline de demnitate".** —

La fel e demascată afirmația ziarelor comuniste românești că **„trădătorii n'au putut să-și îndeplinească misiunea, fiindu-le refuzat orice sprijin din partea populației."** — **„Cât de puțin e adevărată și această afirmație o indică faptul că autoritățile au trecut sub tăcere arestarea a mii de complici și acela că unii dintre auzați s'au putut menține în clandestinat încă din 1950".** —

CRONICA

DELA BERLIN LA GENEVA

Când puterile vestice au acceptat, după eșecul Conferinței dela Berlin, o a doua întâlnire cu reprezentanții blocului comunist pentru discutarea problemelor asiatice, nu se prevedea încă ce repede Asia va deveni din nou zonă explozivă. Ofensiva Viet Minh-ului, intensificarea ajutorului militar dat de China rebelilor indo-chinezi și reacțiunea americană la acestea au transformat răsboiul de opt ani din Indochina în centrul unei crize mondiale cu mult mai periculoasă decât cea din Corea în 1951.

Deoarece mai ales Molotov a insistat asupra necesității unei conferințe care să aplaneze tensiunile din Asia, se credea că atmosfera dela Geneva va fi mai favorabilă decât cea dela Berlin pentru ajungerea la o înțelegere. Dar, cel puțin in ce privește problemele principale, rezultatele nu mai permit iluzii. Tratativele asupra Coreii s'au împotmolit fără speranță de a mai fi reluate vreodată. Impărțirea Vietnamului și armistițiul obținut cu acest preț nu pune capăt expansiunii comuniste în Asia. Acest München asiatic va favoriza chiar mai mult infiltrația rebelilor lui Ho Chi Minh și viitorul apropiat va dovedi că Geneva a fost în realitate o cursă pentru puterile vestice.

Ca și conferința dela Palais Rose, ca și cea dela Berlin, și conferința dela Geneva s'a epuizat în discuții bizantine. Dar pentru clarificarea anumitor confuzii, care mai dăinuiau încă în Vest, n'a fost absolut inutilă. Una din aceste confuzii era întreținută de credința în posibilitatea unei sciziuni de genul celei titoiste între China și Rusia. La Geneva s'a văzut însă clar că, în faza actuală a expansiunii comuniste, acțiunile ruso-chineze sunt indisolubil legate. Deosebirile care apar la suprafață sunt mai mult formale, decât de fond. Un diplomat britanic a declarat, înainte de începerea conferinței, că dacă el ar fi Molotov ar încerca să propună la Geneva o soluție acceptabilă pentru Francezi, dar inacceptabilă pentru Americani. Intr'adevăr, intenția lui Molotov a fost să producă o ruptură între puterile vestice. Dar realizarea acestei intenții depindea de măsura în care nu risca o ruptură cu Chu Enlai. Ce alternativă a ales, s'a văzut după revenirea dela Mocova, când brutalitatea cu care a sprijinit pretențiile Viet Minh-ului a înfrînt până și optimismul ministrului de externe britanic.

A doua iluzie înmormântată e așteptarea unui nou curs în politica externă sovietică după moartea lui Stalin. Berlinul a fost primul răspuns la întrebarea, dacă se poate trata mai ușor cu Malenkov decât cu Stalin; Geneva e al doilea și ultimul.

După experiențele făcute la Berlin și la Geneva, necesitatea unei acțiuni imediate pentru stăvilirea ofensivei comuniste se impune implacabil puterilor vestice. Timpul nu e un factor care stă nelimitat la dispoziție.

ITINERARIU DE CUCERIRE

Senatorul Knowland a desvăluit recent senatului american că State Departement-ul ar fi în posesia unui memorandum adresat de către Mao Tse Tung, anul trecut, succesorilor lui Stalin. Memorandul ar cuprinde itinerariul strategic al puterilor comuniste pentru cucerirea lumii până în 1973. Până în 1960 e prevăzută terminarea cuceririi Asiei, între 1960—1965 e rezervată aceiași soartă Africei, iar în următorii opt ani ar fi lichidate succesiv Europa occidentală, America de Sud, Canada și Statele Unite înseși.

Asupra autenticității acestui memoriu pot exista îndoeli. E interesant de amintit că în ajunul atacului dela Pearl Harbour, când ambasadorul Kurusu se afla pentru tratative la Washington, un plan asemănător pentru cucerirea Asiei și insulelor din Pacific și Oceanul Indian a fost publicat de unele ziare americane. Autorii acestui plan erau generalii japonezi din organizația secretă »Balaurul negru«. La pregătirea opiniei publice americane pentru intrarea în răsboiu contra Japoniei, publicarea acestui plan a avut partea sa de contribuție.

Dar, dincolo de existența reală a memoriului lui Mao Tse Tung, e izbitoare asemănarea strategiei comuniste practicată până acum cu cea descrisă. In ce privește Asia, itinerariul de cucerire e realizat în bună parte. In cazul cuceririi întregei Indochini se așteaptă căderea în scurt timp a Burmei, Malaiei, Siamului și Indoneziei. India e probabil – așa cum prevede memoriul și o indică suficient politica consequentă a lui Pandit Nehru – că va fi cucerită cu »mijloace pașnice «.

Astăzi, pe tot continentul asiatic, nu mai sunt decât trei factori pe care America se poate bizui sigur [illegible] care a denunțat dela început inutilitatea conferinței dela Geneva și a promis poporului corean reluarea neîntârziată a ostilităților pentru realizarea unității țării; Chiang Kai Shek, care a anunțat că armata naționalistă de pe Formoza va întreprinde anul acesta primele acțiuni de eliberare pe continent; și Japonia. Cu atenția îndreptată spre Geneva, opinia publică mondială n'a remarcat cum se cuvine importanța unei hotărâri a camerei japoneze. Aceasta a votat cu majoritate de două treimi transformarea trupelor de securitate în armată regulată, cu un efectiv mult mărit și modern echipată.

Intre timp, America continuă desbaterile asupra oportunității unei intervenții în Indochina. Intors dintr'o misiune extraordinară în Asia, generalul Van Fleet a făcut administrației și congresului un raport secret asupra măsurilor imediate de luat. Membrii congresului, care au ascultat raportul, l-au caracterizat ca »sumbru« și »deprimant«. Cei mai mulți generali însă consideră, așa cum stau lucrurile acum, situația atât de gravă încât America nu mai poate repeta greșala din Corea de a se angaja într'un alt răsboiu în miniatură, ci trebuie să lovească, cu toate armele, direct în inima puterii comuniste. »Chiar dacă Indochina va cădea în mâinile comuniștilor«, scrie Newsweek, »America nu va abandona niciodată Asia. Se vor mai da multe bătălii pentru Asia și Statele Unite lucrează deja planurile ca să le câștige.«

AMERICA LA RASCRUCE

Agravarea situației militare în Indochina a provocat în opinia publică americană o adevărată stare de fermentare. De când vice-președintele Richard Nixon a declarat la reuniunea editorilor ziarelor americane că o intervenție apropiată a armatei Statelor Unite în sud-estul Asiei e probabilă, tema la ordinea zilei în presa de peste ocean e: intervenționism sau neutralitate?

EXTERNA

Dezorientarea nu e mai mică la conducătorii politici, care-și manifestă zilnic nehotărârea în declarații contradictorii. Președintele Eisenhower e influențat mult în declarațiile sale de politica internă. In Noembrie se alege camera reprezentanților și o treime din senat. Orice declarație prea răsboinică e susceptibilă să influențeze defavorabil votul părții din populație ostilă unei intervenții directe.

Mult mai liber de preocupări electorale e secretarul de stat Dulles. Intr'un discurs ținut de ziua comemorării rezoluției statului Virginia pentru independența Americei a afirmat din nou convingerea sa că nu poate fi vorba de coexistență între lumea liberă și cea comunistă. Secretarul de stat a subliniat că nu crede că lupta dintre cele două sisteme de viață poate fi rezolvată "prin acceptarea împărțirii umanității între libertate și despotism".

Trecând în revistă declarațiile din ultima vreme ale președintelui Eisenhower, Richard Nixon și John Foster Dulles, comentatorul de politică externă John S. Knight trage o singuă concluzie: "Dacă președintele, vice-președintele și ministrul de externe sunt oameni în cuvântul cărora te poți încrede, Statele Unite vor fi băgate în răsboiul asiatic înainte de sfârșitul anului".

Generalul Eisenhower vrea însă să evite experiența nefericită a lui Harry Truman. Fostul președinte a intervenit în Corea cu dela sine putere, fără să consulte congresul. Rezultatul a fost critici înverșunate din toate părțile și un răsboiu nepopular. Administrația republicană e decisă să prevină astfel de greutăți în viitor, condiționând orice angajare de trupe în Asia de aprobarea Congresului."

In sânul Congresului, opiniile pentru și contra unei intervenții sunt împărțite egal la cele două partide. La Republicani [illegible] Smith, Ferguson ș.a. consideră intervenția americană de neevitat. Dela democrați, senatorul Pat. McCarran a rezumat gravitatea situației în formula:" America se află în pragul răsboiului.

Tendința intervenționistă e unanimă în cercurile militare. Frații Alsop, cari se fac adeseori ecoul Pentagonului, scriu că „ ideea unei acțiuni preventive contra puterilor comuniste a încetat să fie privită în rândurile generalilor ca un subiect interzis ". Neliniștea conducătorilor militari americani e cauzată mai ales de informații primite recent asupra creșterii spectaculoase a forței sovietice și a posibilităților rusești în domeniul armelor teleghidate. După aceste informații aviația strategică intercontinentală sovietică are doi ani avans peste previziunile americane. Vorbind în fața Consiliului Național al Securității, amiralul Narney, șeful de stat major al Marinei a spus că "pericolul de răsboi e acut și crește înfricoșător de repede". Cu aceasta nu vrea să prezică izbucnirea cataclismului mâine, dar " acest mâine poate veni mai curând decât credem, sau mai curând decât suntem gata să-i facem față".

O deosebită semnificație trebue acordată alarmei dată de cardinalul Spellmann la Paris într'un discurs în care a preamărit sacrificiul eroilor dela Dien Bien Phu. Exprimând voința de rezistența și temerile celor 32 milioane de catolici americani, cardinalul a prezis că "mai curând sau mai târziu, inamicul va încerca să sdrobească sub roțile ucigătoare ale mașinei comuniste și pe noi care suntem încă liberi, dar marcați deja pentru sclavie. In această privință n'avem nicio iluzie. Suntem loviți de aceiași sentință de moarte care a fost aplicată popoarelor libere în țările subjugate astăzi de Rusia. . . Repet, nu mai avem mult timp în fața noastră. Să n'așteptăm ca tunurile să fie puse în poziție. . ."

"Adevărul rece și crud", scrie "Time", sub impresia acestei avalanșe de declarații, "e că nu mai putem da înapoi".

DILEMA ANGLIEI

Un înalt funcționar al Foreign Office-ului, răspunzând întrebării pusă de un ziarist american, a trebuit să admită că "relațiile anglo-americane au devenit în cursul conferinței dela Geneva cele mai critice dela sfârșitul răsboiului".

Presa americană nu menajează de loc această realitate. Englezii sunt prezentați ca fiind gata să capituleze fără condiții în fața cererilor comuniste și să pregătească un nou München. André Laguerre, corespondentul săptămânalului "Time" la Londra reproșează premierului britanic și ministrului de externe Eden că sunt influențați în atitudinea lor politică de cele mai meschine interese personale. Winston Churchill, a cărui luciditate politică de altădată ar fi acum anulată de senilitate, ar avea o singură obsesie, înainte de a se retrage din viața publică: să devină pentru istorie marele salvator al păcii mondiale. Anthony Eden, nerăbdător să ajungă șeful guvernului, vrea să-și asigure succesiunea prin performanța realizării, cu orice preț, a unui compromis cu Rusia și China.

Că astfel de reproșuri sunt cel puțin exagerate, rezultă clar la cea mai sumară analiză a situației speciale a Marei Britanii. Guvernul conservator e obligat să țină seamă în primul rând de opoziția laburistă care se opune categoric oricăror angajamente ale Angliei în Indochina. Adoptând această atitudine, opoziția e sigură de aprobarea majorității poporului englez, fapt care într'un fel s'a evidențiat la alegerile comunale de acum două luni. In exterior, spre deosebire de America, Anglia nu e complet independentă în actele sale. Nici o hotărâre majoră de politică externă nu poate fi luată fără aprobarea prealabilă a statelor care constituesc Commonwealth-ul. O decizie ofensivă în Asia ar putea rupe total relațiile — și așa destul de labile — cu India lui Nehru.

Dar dilema Marei Britanii e, mai presus de toate, o chestiune de existență — de a fi, sau a nu fi. E vulnerabilitatea extremă a insulelor britanice. "Churchill", scrie New York Times, conjură Americanii să-și amintească că Englezii trăesc înghesuiți pe două insule mici. El are o teorie după care o bombă cu hidrogen aruncată în marea irlandeză va avea ca efect scufundarea insulelor britanice sub un val uriaș". "Dacă ascultătorii lui Churchill ar fi mai înțelepți", continuă New York Times, "ar trebui să înregistreze cu atenție această prevenire și să fie conștienți că în doi ani pericolul va fi tot așa de total pentru USA, ca pentru Anglia astăzi".

Pe de altă parte, cu toată teribila amenințare de dispariție, Anglia știe că nu va putea rămâne în afara unui conflict generalizat. Obligații față de statele dela Colombo și salvgardarea propriilor interese vitale în Asia o vor sili să iasă din rezervă. "E absolută pierdere de vreme", scrie The Economist, "să se presupună că va fi posibil pentru Marea Britanie să nu intervină la un anumit stadiu al evenimentelor. Vom fi forțați să rezistăm cu armele, imediat ce puhoiul roșu va ajunge la frontierele Malaiei".

REVISTA PRESEI

__U. S. News & World Report.__ **„Pregătiri febrile sunt în curs pentru a asigura supremația Statelor Unite în producția de arme." — Motivul: Rusia e pe punctul de a câștiga cursa înarmărilor. Rapoarte recente asupra puterii militare rusești desvăluesc existența unei forțe aeriene de două ori mai mare decât totalul forțelor aeriene americane, de formațiuni masive dotate cu arme teleghidate, superioare celor de care dispune America, a unei puternice flote de submarine ultramoderne de șase ori mai mare decât a Germaniei în 1939, a unei armate-terestre care e capabilă să atace cu 350 de divizii, la o lună după mobilizare. Totul impune o revizuire a apărării Statelor Unite".** Acest pasaj stă în fruntea unui documentat articol din „US News & World Report", unul dintre cele mai informate și mai strălucit scrise periodice din America.

Industria rusească, în ansamblu, mai are nevoe probabil de o generație, până va ajunge nivelul producției americane. Dar decalajul e redus repede. Actualmente, arsenalul armatei roșii primește dela fabrici cu capacitate, mult mai mică decât a celor americane, cel puțin tot așa de mult echipament de răsboiu ca și forțele Statelor Unite. Mai bine de jumătate din producția industriei grele rusești e destinată înarmării. In industria de aluminiu și în cea electrotehnică participarea armatei e și mai mare, în timp ce în America armata primește doar 15% din producția totală.

„Un răsboiu imediat nu e probabil în planurile Cremlinului. Dar rușii au făcut totul ca să fie gata de atac în orice moment. E fapt constatat că pregătirile lor sunt din ce în ce mai mult adaptate pentru operații ofensive. Indeosebi acest fapt îngrijorează [illegible] ci pentru orice eventualitate".

O întregire a temerilor exprimate în articolul „E Rusia pe punctul de a câștiga cursa înarmărilor?" și, în acelaș timp, o soluție pentru înlăturarea amenințării sovietice, sunt date de amiralul Carney, șeful de stat major al marinei, într'un lung interview publicat tot în acest număr al revistei.

La întrebarea: **„Cum putem preveni pericolul expansiunii sovietice? E nevoe să fixăm o linie, dincolo de care să nu mai fie permis celeilalte părți să câștige teren?"** amiralul Carney răspunde:

„Aceasta e o întrebare gravă, dar alternativele, așa cum le văd eu, dacă actuala situație continuă, sunt ori acceptarea înfrângerii, ori luarea unei hotărâri care să prevină înfrângerea, trecând la acțiune cât nu-i prea târziu. Asta nu înseamna instigare la răsboiu sau o interpretare belicoasă a faptelor, în sprijinul celor ce am relatat asupra neîntreruptei creșteri de forță a Sovietelor. Dacă aceste creșteri de forță continuă, fiecare din ele în dauna noastră, nu e departe timpul când vom fi în o poziție atât de inferioară, că însăși existența noastră, ca mare putere în lume, va fi grav amenințată."

__Detroit Free Press__ din 13. IV. 1954. Ziarul din Michigan acordă ospitalitate în paginile sale reportajului fantastic al unui domn Konrad Bercovici, originar din România. Autorul, prezentat cititorilor într'o poză adequata, cu mustața pe oală și părul vâlvoiu, mărturisește că e un vechiu prieten al țiganilor. Pretenia aceasta o dovedește cu prisosință în pasiunea cu care rezumă, numai pe două coloane, aventurile extraordinare ale romilor din România, în timpul prigonirilor naziste și comuniste.

După o existență milenară pe pământul binecuvântat al României, o teribilă năpastă s'a abătut peste neamul țigănesc. **„Naziștii și fasciștii localnici au pornit la exterminarea a 100.000 de țigani. Când a venit ocupația rusească, două treimi din populația țigănească dispăruse. Supraviețuitorii trăiau ascunși în munți hrănindu-se cu rădăcini și carne de urs. . . ."**

Triumful comunismului n'a însemnat o viață mai dulce pentru acești desmoșteniți ai soartei. Dimpotrivă țiganii "eliberați" din lagărele din Transnistria au fost deportați din nou în interiorul Rusiei. Dar setea de libertate și disprețul de moarte a acestei seminții e cu adevărat fără pereche! Din cele povestite de Konrad Bercovici s'ar put ea crede că nici un biet român, refugiat în Vest după 1945, n'ar fi ajuns în lumea liberă fără ajutorul țiganilor. Iar în ce privește rezistența, fără prezența țiganilor s'ar fi așternut de mult peste România o pace de cimitir. **"Răsvrătirile din România se datoresc în mare măsură țiganilor nomazi care duc informații dintr'o țară într'alta, bravând moartea într'un răsboiu fără cruțare împotriva dușmanilor libertății".**

STIRI DIN TARA

Cum se prezintă un film progresist.

Studiourile româneşti au produs un nou film: "Brigada lui Ionuţ". După "Scânteia" din 3 lunie cor., filmul îşi propune să înfăţişeze noua generaţie de mineri. "Filmul prezintă eroii în ciocnire deschisă cu duşmanul de clasă, figura inginerului sabotor fiind redată realist şi convingător. Filmul oglindeşte izolarea sabotorilor, teama lor permanentă de a nu fi descoperiţi de către muncitori. In unele scene din film simţi suflul autentic al vieţii".

Cum însă în critica din Scânteia s'a recunoscut că filmul are şi slăbiciuni, "România liberă" publică o analiză ceva mai severă: filmul suferă de schematism, eroii nu sunt vii, spectatorul ştiind din primele scene cum se va desfăşura acţiunea. Discuţiile dintre personaje, legate numai de problemele de producţie apar ca neverosimile. Duşmanul de clasă auto-demascându-se şi nefiind descoperit de Conducerea de partid, faptul nu numai ca apare ca neverosimil, dar este şi "demobilizator".

In timp ce "Scânteia" laudă jocul actorilor, cel de al doilea critic arată ca regia a pus pe actori de multe ori în situaţia de a face un joc rigid, nefiresc. Ne fiind serviţi de dialog, actorii au căutat să suplinească această lipsă, printr'un joc de mimică excesivă. In sfârşit, sonorizarea filmului este defectuoasă, sunetul confuz iar modulaţiile vocilor şterse.

Cooperativele meşteşugăreşti.

Unul din obiectivele regimurilor comuniste este şi desfiinţarea micilor meseriaşi independenţi, care prin diferite măsuri sunt obligaţi să-şi închidă atelierele lor proprii şi să lucreze în cadrul unor cooperative meşteşugăreşti, reducându-i astfel în fapt, dacă nu în drept, la situaţia de salariaţi.

De foarte multe ori, oamenii aparent se organizează în formele cerute de regim, căpătând astfel avantagiile de care se bucură organizaţiile de guvern şi scăpând astfel de măsurile de asuprire (dela impozite mărite, până la tot felul de şicane administrative). In realitate, viaţa continuă pe cât posibil ca şi mai înainte. In cele mai multe cooperative, clienţii care vin pentru reparaţii, dacă cer bon pentru sumele pe care trebuie să le plătească, capătă lucrul făcut după câteva săptămâni şi de o calitate proastă. Dacă însă tratează deadreptul cu unul dintre "coopreatori" plătindu-i direct, lucrul se face într'un timp scurt şi bine.

Pe de altă parte, meseriaşii rămân membri ai cooperativei, numai atâta timp cât le convine, deobicei un foarte scurt timp, încât în toate aceste cooperative meşteşugăreşti se produce o mare fluctuaţie de cadre. Intr'un singur an, la una din aceste cooperative, "Automobilul" din Bucureşti, au fost cooptaţi 140 de noi membri şi au părăsit cooperativa cam acelaş numar.

România Liberă Nr. 2.926 din 25.2.54 pagina 2 scrie la „Carnet cultural":

„Românul lui Sadoveanu 'Mitrea Cocor' a fost *tradus* în limbile rusă, azerbeidjeană, cazakă, letonă, lituaniană, *moldovenească*, turkmenă, estonă etc.„

Bietul Sadoveanu! Oare nu i se va fi sguduit nimic în sufletul moldoveanului din Rădăşenii Sucevii aflând că o carte a lui, scrisă în limba pe care a învăţat-o dela mamă-sa, a fost tradusă . . . *în limba moldovenească*"?

S'a deprins, se vede, să slugărească din posturi bine plătite pe „moscoviţii" dela Bucureşti. Dar nu-i va fi plesnit oare obrazul de ruşine aflând că dacă vorbeşte ca la Fălticeni n'ar putea fi înţeles la Orhei?

Bineînţeles că-i o prostie şi un fals afirmaţia cu „traducerea". Dar ea arată cât de departe merg străduinţele sovietice care urmăresc să creeze în mod artificial „o conştiinţă naţională moldovenească".

Risipă în economia socialistă

Cât de mare este risipa în întreprinderile economice ale regimului comunist, risipă care contribuie şi ea alături de alţi factori la scăderea catastrofală a nivelului de viaţă al populaţiei, se poate deduce dintr'un exemplu menţionat de ziarul „Scânteia": o reducere de numai un procent a cheltuielilor de circulaţie a mărfurilor la Uniunea regională a cooperativelor Timişoara (transport, înmagazinare, pierderi, ambalaj şi salarii personal) echivaleaza cu valoarea a 33.443 perechi de pantofi bărbăteşti, sau cu valoarea a peste 6.670 tone de grâu.

PROCURAREA BILETELOR DE SPECTACOL

In RPR, biletele de spectacol nu se mai pot cumpăra la casele de bilete ale teatrelor, sau la agenţii. Ele se distribue prin întreprinderi, de către responsabili care le ridică dela agenţia de stat C.D.B. (Comitetul de Distribuite a Biletelor). Distribuirea se face planificat. Amatorii de spectacole preferă însă să şi le procure dela negru, unde preţurile sunt de 1,5 până la de 2 ori mai mari decât cele oficiale, deoarece procurarea prin responsabilul de întreprindere are anumite desvantaje: te înscrii pentru un spectacol şi ţi se repartizează bilete la altul, fiind uneori silit să primeşti bilete de câte două ori pentru acelaş spectacol.

Pregătiri pentru noua recoltă

In timp ce populaţia suferă mari lipsuri, una din dificultăţile cărora trebuie să le facă faţă organele de colectare a produselor agricole, este descongestionarea magaziilor de cereale. Transporturile în Uniunea Sovietică, care în alţi ani contribuiau din timp la golirea magaziilor de cereale, au fost mult întârziate anul acesta din cauza iernii excepţional de grele care a bântuit pe meleagurile româneşti. Din cauza înzăpezirilor de linii, circulaţia pe căile ferate a fost redusă mult sub normal iar navigaţia pe Dunăre fost suspendată pe o perioadă mai lungă decât în alţi ani. S'au dat dispoziţiuni ca în special magaziile din schelele Dunării şi cele ale bazelor de recepţionare a cerealelor să fie descongestionate cu prioritate, iar transporturile pe calea ferată să fie accelerate, pentru a se putea înmagazina cerealele din noua recoltă.

Noua literatură

Dint'un articol de critică a activităţii revistei "Viaţa Românească" publicat în ziarul "Scânteia", reproducem câteva constatări care ne mijlocesc o imagine asupra poeziei actuale din RPR.

„Aceste poezii se mulţumesc, deobicei, cu o descriere a uneltelor de lucru. Unii poeţi – ignorând complexitatea sufletească a muncitorului – îl obligă să stingă un incendiu, în timp ce visează la un viitor vag".

. . . "Alteori muncitorul nu apare ca un personaj viabil, ci ca un simbol, fără chip, fără idei, fără sentimente".

. . . "Cetitorul aşteaptă ca revista "Viaţa Românească" să publice mai multe poezii care să lovească în duşmanul de clasă, în aţâţătorii la răsboi imperialişti".

Ziarul citează câteva exemple de poeţi ale căror platitudini şi naivităţi sunt prea mari chiar şi pentru un critic progresist:

Iarna pe Bucegi de Tuliu Raţiu

"Inainte alţii se plimbau
Prin Sinaia'n veşnică şuetă,
Işi pierdeau "sudoarea" la ruletă
Si apoi prin munţi se răcoreau».

Sau o alta de un poet cu un nume foarte adequat unui regim progresist: **Stefan Iureş**:

"Bunul meu amic e posesorul
Nu ştiu dacă-i unic – s'ar putea
Unei minunate fără seamăn,
Largi şi impermeabile manta".

Criticul trece fără să bage de seamă candida mărturisire, că s'ar putea ca prietenul poetului să fie unicul posesor al unei mantale, ceeace evident constitue o deviere dela linia realismului proletar, care este echivalentă cu descoperirea abundenţii în toate domeniile, într'atât este de supărat de urâta greşală de limbă, pe care, dacă poetul a făcut dintr'o licenţă poetică, redacţia revistei n'a observat-o. [illegible] lească reţeta după care lucrează poeţii reperişti:

"Reţeta de poezie: se ia un peisaj, care se descrie bine, pe mai mule strofe, apoi se ia un fapt oarecare, ce devine în ultima strofă, simbol cosmic. De ex., se descrie un lac cu malurile sale; după ce se vorbeşte despre lac şi despre un râu, aflăm în ultimele două versuri că de fapt, lacul este viaţa statică, iar râul, viaţa noastră nouă".

Faţă de sacrificiile regimului, care întreţine numeroase reviste, se preocupă de organizarea de cenacluri literare până şi în cele mai mici orăşele, ba a înfiinţat chiar şi o şcoală de literatură pentru tinerii scriitori, rezultatele sunt desamăgitoare.

CAMIOANE PENTRU COLECTIVE

Deşi un fapt isolat, socotim ca deosebit de caracteristică pentru sărăcia de mijloace tehnice din România cele de mai jos:

Ziarul oficios al CC al PMR Scânteia ,nr.2646 din 17 Aprilie 1954 publică un lung reportaj cu fotografii cu privire la cumpărarea unui autocamion de către gospodăria agricolă colectivă din comuna Slobozia-Mândra. Ziarul descrie pe larg cum acest colhoz şi-a căpătat dreptul, de a-şi cumpăra un auto-camion nou-nouţ prin faptul, că în anul trecut a produs peste 4.000 kg. orez la hectar şi a predat peste 40.000 kg. carne. In drumul dela Bucureşti la Slobozia, camionul, care purta o plancardă de propagandă, a fost întâmpinat de autorităţile satelor, prin care trecea. La intrarea în sat, îl aşteptau călăreţi cu steaguri. La intrarea în colhoz, aştepta tot satul cu fanfara în frunte. De pe o tribună, au ţinut cuvântări secretarul comitetului raional de partid, preşedintele uniunii raionale de cooperative, etc.

Urmeaza un lung reportaj asupra serbării, care se încheie cu speranţa, că, muncind încordat, peste un an sau doi, gospodăria agricolă colectivă din Slobozia-Mândra va căpăta dreptul să mai cumpere un autocamion.

Inchipuiţi-vă, că în Germania de Vest, în cel mai important ziar, s'ar acorda două coloane fiecărui auto-camion, cumpărat de un ţaran. . . .

CAT DE EFECTIVE SUNT INTOVARASIRILE AGRICOLE

In cursul anului 1954 s'au înfiinţat un număr foarte mic de gospodării agricole colective, eforturile regimului îndreptându-se deocamdată spre înfiinţarea de întovărăşiri, faţă de care resistenţa ţăranilor nu este tot atât de mare, guvernul sperând ca ulterior să le transforme în gospodării colective. Intr'adevăr, cea mai mare parte dintre puţinele gospodării colective înfiinţate în acest an sunt foste întovărăşiri.

Resistenţa ţăranilor faţă de întovărăşiri este ceea mai mică, pentru că ţăranii continuă să rămână proprietari ai ogoarelor lor, căpătând chiar, prin comasarea pământurilor întovărăşite într'un singur trup, un pământ mai bun decât acela pe care îl aveau. In genere, întovărăşiţii nu fac în comun decât arăturile, pentru care încheie contracte cu Staţiunile de maşini şi tractoare, restul muncilor ca şi recoltarea făcându-le tot individual. In raionul Slobozia, întovărăşirea din comuna Bucu contează ca cea mai bună din raion. Dar de muncit în comun, după cum preconizează doctrina marxistă, ţăranii nu fac decât arăturile. Iar autorităţile, după cum se vede din faptul că această întovărăşire este considerată cea mai bună din raion, închid ochii şi se mulţumesc cu realizări pe hârtie.

ARTICOLE LIPSA

Unul din corespondenţii ziarului "România" liberă" arată că în gara Cetatea de Baltă de pe linia Blaj-Praid nu a putut cumpăra un bilet până la Târnăveni, deoarece casierul nu avea bilete decât pentru distanţele mai mari. Casierul a propus călătorului ca să mai caute prin staţie încă doi călători cu aceaşi destinaţie şi cărora să le eliberze un singur bilet, pe distanţa Cetatea-de-Baltă-Sângeorgiul-de-Pădure, care costa exat de trei ori cât biletul până la Târnăveni. In staţie nu erau [illegible] decât încă un singur călător care călătorea la Târnăveni. In această situaţie, casierul le-a eliberat la amândoi o dovadă cu ştampilă şi semnătură că au vrut să cumpere bilet, astfel încât să nu trebue să plătească în tren contravenţia.

Alt articol care lipseşte sunt timbrele poştale şi fiscale. In comuna Valea Iaşului, ţăranii care au nevoi de timbre au trebuit timp de câteva luni să meargă până la Curtea-de-Argeş, distanţa de 8 km.

INVATAMANTUL DE PARTID

Aproape în fiecare săptămână, presa comunistă publică câte 2-3 articole în care sunt criticate insuficienţele învăţământului de partid. La Societatea de Tramvaie Bucureşti, I. T. B. cum a fost rebotezată, elevii cercului de studiere a Istoriei P. C. al Uniunii Sovietice, nu ajunseseră în Aprilie, cu studiul început în toamnă, mai departe de lecţia a două. Cei din anul întâiu al aceluiaş cerc, nu se întruniseră până în aceeaş epoca nici măcar o singură dată.

Nici în acele cursuri, şi cercuri de învăţământ de partid în care şedinţele se ţin cu oarecare regularitate iar frecvenţa este ceva mai ridicată, lucrurile nu sunt mai mulţumitoare. Pricind toate aceste cursuri ca pe o corvoadă pe care trebuie să o îndure, cei mai mulţi scapă învăţând pe dinafară câteva fraze pe care le recită automat, atunci când sunt întrebaţi asupra vreunei probleme doctrinare sau practice.

Deseori apar critici adresate nu numai cursanţilor, dar chiar şi propagandiştilor, care arată aceeaşi lipsă de interes faţă de problemele marxiste ca şi elevii lor.

Rusificarea spiritelor *După cum majoritatea lucrărilor tipărite sunt traduceri din ruseşte, tot aşa teatrele prezintă în cea mai mare parte piese ruseşti. Din cele 5 piese prezentate în premieră în stagiunea 1953-54 de teatrul din Craiova, una singură este de un autor român, şi acela progresist, Aurel Barangă, o a doua este o comedie de Carlo Goldoni, iar celelalte trei sunt de autori ruşi.*

Litigii inter-cooperatiste

După naţionalizarea întreprinderilor particulare la 11 Iunie 1948, s'a dat la scurtă vreme un decret prin care judecarea litigiilor provenind din executarea contractelor economice între diferitele întreprinderi de stat a fost luată din competenţa instanţelor ordinare de judecată. Nu atât considerente teoretice au stat la baza acestei măsuri, cât mai ales unul practic, acela de a evita ca pe calea judecării proceselor, poporul să afle cum funcţionează aceste unităţi economice de stat.

Dintr'un articol de critică a funcţionării arbitrajului de stat în cooperaţie, se pot nota câteva lucruri interesante.

Mai întâi este constatarea de ordin general pe care o face autorul că în ultimul timp numărul litigiilor a sporit, fapt care reflectă tendinţa organelor cooperatiste de a încerca să obţină prin hotăriri arbitrale, acoperiri pentru o serie de deficienţe, sau chiar uneori incorectitudini manifestate în activitatea lor. (Acest lucru explică de altfel această ridicare de văl neobişnuită).

O a doua constatare este aceea că arbitrajul nu a reuşit să asigure o resolvare rapidă şi fără formalităţi a litigiilor, căci după cum spune autorul, ele sunt complicate şi necesită timp îndelungat pentru analiză şi soluţionare.

Un prim exemplu pentru a ilustra cea dintâiu constatare: între combinatul raional de producţie din Buhuşi şi Uniunea raională a cooperativelor din Paşcani s'a încheiat un contract, prin care cel dintâi a livrat Uniunii o cantitate de draniţă. [illegible] plătească întreg preţul convenit, care era în acelaş timp şi preţul oficial, şi nu s'a declarat dispusă să plătească decât preţul prevăzut pentru şindrilă, care este mai mic, întru cât dimensiunile şindrilei sunt mai mici, iar ale draniţei mai mari. Motivarea Uniunii de cooperative a fost că după dicţionarul enciclopedic, draniţa este tot una cu şindrila, fiind vorba de o denumire care variază după regiuni.

Este demn de notat pentru jurişti, că hotărîrea arbitrală nu a avut un caracter definitiv şi că după ce Uniunea a pierdut aşa cum era de aşteptat, ea a putut totuşi să redeschidă procesul, „venind cu noi argumente şi cu noi chichiţe procedurale", după cum se exprimă autorul articolului. Bine înţeles că Uniunea a pierdut şi a doua oară, dar se pare că nici de această dată câştigul de cauză al reclamantului nu este definitiv, căci în articol se exprima temerea că Uniunea ar putea să redeschidă încă odată procesul. Substratul acestui proces este faptul că cineva din Uniunea raională a cooperativelor a dispus punerea în vânzare a draniţei la un preţ mai mic decât cel de achiziţie şi apoi a încercat să pună pierderea suferită în seama furnizorului.

Două alte exemple ar trebui să arate cât de complicate sunt litigiile din faţa arbitrajului, dar ele arată mai mult incompetenţa organelor economice şi a arbitrilor.

Ageva-coop Ianca-Făurei (Agenţia de valorifcări a cooperativei Ianca) a chemat în judecată în faţa arbitrajului, baza de aprovizonare a Capitalei, pretinzând achitarea preţului unor pepeni livraţi în cursul anilor 1950-52. Cumpărătorii au dovedit că au achitat, chiar în perioada livrării, pepenii recepţionaţi, dar că au refuzat la recepţionare importante cantităţi de pepeni, care din cauza lipsei de grije cu care au fost încărcaţi în vagoane, au sosit complet sfărâmaţi.

Un alt litigiu este în curs de rezolvare, întru cât arbitrul constată că ambele părţi au dreptate: baza de produse industriale şi textile [illegible] raionale a cooperativelor din Huşi o serie de produse, la care a fixat singur preţurile, întru cât pentru aceste produse nu existau preţuri fixate oficial. Cumpărătorul după ce a primit produsele, a refuzat plata atâta vreme cât nu i se comunică preţuri oficiale, ţinând marfa la dispoziţia vânzătorului. Se pare că nimănui nu i-a venit până acum în minte ideia de a cere organelor competente fixarea de preţuri oficiale pentru produsele furnizate.

A P E L

In comuna Soultzmatt (Haut Rhin) din Franţa, pe vechiul câmp de luptă din primul răsboiu mondial, printre cimitirele de eroi ai mai multor naţiuni, se află şi un cimitir al soldaţilor români numit "Le Cimetièr Roumain du Val du Pâtre". In el sunt 553 morminte individuale şi 2 morminte comune, unul cu 54 şi al doilea cu 71 de soldaţi. Acest fapt mi-a fost relatat întâi de Dl Zeno Vlad, actualmente la Paris. Cimitirul şi-a primit până în prezent îngrijirea din partea Primăriei Soultzmatt-ului şi a persoanelor pioase din localitate.

Trecând în anii de pastorală din Franţa prin regiunea Arras-Lens, nu prea departe de Soultzmatt, regiune în care se află zeci de cimitire cu mii de morminte în fiecare cimitir, m'a impresionat foarte mult faptul cum fiecare cimitir avea un om angajat, care se ocupa numai de întreţinerea şi estetica cimitirului respectiv. De ex., am văzut cimitirul canadian din apropierea Arraas-ului. Un cetăţean canadian, plătit de Statul Canadian, era toată ziua cu sapa în mână, cu sfoara, cu floarea şi cu stropitoarea . . . In consecinţă, cimitirul era un colţ de Raiu.

Având în vedere prezenţa multor tineri români în străinătate, socotim necesar să dăm şi noi aportul nostru la înfrumuseţarea cimitirului eroilor noştri, poate mulţi părinţi şi fraţi de-ai noştri. Prin amabilitatea Preotului şi Primarului din loc ni se pun la dispoziţie, condiţii favorabile de a împlini acest scop. Să concretizăm în două puncte:

1. In a doua jumătate a lui August proxim, suntem hotăriţi să facem o tabără de muncă în Soultzmatt (Haut Rhin) din Alsacia, pentru refacerea şi înfrumuseţarea cimitirului soldaţilor noştri. Si ei au dreptul la "cultul" de care se bucură eroii altor neamuri. Tinerii Români, cari vor să participe, sunt rugaţi să se anunţe la Păr. V. Zăpârţan, Salzburg, Nonnberggasse 2.

2. Organizaţiile româneşti din străinătate şi persoanele cari prin vrerea Domnului şi hărnicia lor dispun de bani şi alimente, sunt rugate să contribue la această operă. (Alimente se vor trimite la: "Ms. le Maire, Soultzmatt, Haut Rhin, France"; banii pe adresa de mai sus a Păr. Zăpârţan. La sfârşit se va face o dare de seamă tot pe această cale).

Si fiindcă refugiul nostru a dat dovadă că suferă încă de multe suspiciuni, se subliniază faptul că această tabără nu o să fie nici confesională, nici politică, ci o tabără a Românilor cu intenţii curate şi devotament pentru eroii lor.

Păr. VASILE ZAPARTAN

MANEVRE HABSBURGICE

Propaganda directă sau indirectă, pentru restaurarea, impusă din afară, a unei construcţii de stat atât de artificiale cum a fost imperiul habsburgic, capătă o valoare conjuncturală din ce în ce mai mare, datorită memoriei prea scurte a oamenilor şi pentrucă se potriveşte atât de bine cu starea de confuzie generală care domneşte dela ultimul răsboi. Aşa se explică şi forma neîncetat crescândă de agresivitate provocatoare, pe care această propagandă restaurativă o ia. Inceputul fazei ei virulente coincide, aproximativ, cu pătrunderea armatei roşii în Europa Centrală şi Bazinul Dunărean. Atunci, aproape simultan cu luarea în posesie a zonelor actuale de expansiune sovietică pe continentul nostru, a sosit şi Arhiducele Otto, neastâmpăratul pretendent la tronurile fostei Monarhii Austro-Ungare, la Innsbruck; descinzând, dintr'una din coloanele nenumărate de subzistenţă ale aliaţilor occidentali el se simţea ca "Invingător" şi voia să se prezinte cu emfaza de circumstanţă, pentru a rechema, o stăpânire ce socotea că i se cuvine ca o moştenire, în virtutea unui drept dinastic de esenţă divină. Dar în 1945 el a fost încă obligat să facă calea întoarsă, adevăraţii învingători fiind deocamdată preocupaţi de alte probleme mai urgente decât asemenea veleităţi monarhice. Coincidenţa prezenţei sale la hotarele unor regiuni aşa încercate de război, cu subjugarea numeroaselor naţiuni de către potentaţii bolşevici, nu este însă numai întâmplătoare sau de ordin cronologic, ci exprimă existenţa unor afinităţi mai cu tâlc. Intr'adevăr, paralelismul, în multe privinţe surprinzător, între două fenomene aparent atât de deosebite, ca legitimismul reacţionar habsburgic şi imperialismul "progresist" moscovit, confirmă din nou spusa vechiului dicton, după care extremele se ating. Aşa după cum sovietele afirmă cu neruşinare că au eliberat ţările şi naţiunile pe care, de drept le-au cotropit, cu aceiaşi bună credinţă şi acelaş respect de adevăr susţin şi propagandiştii habsburgiei că fosta monarhie bicefală a lui Franz Josef n'a fost, în definitiv, decât o anticipare fericită şi reală, pe un spaţiu istoric de răscruce bine determinat, a tendinţelor actuale pentru federalizarea politică europeană. Se poate deci lesne înţelege uşurinţa transformării peste noapte şi ca prin farmec a numeroşi aprigi militanţi comunişti în susţinători imaculaţi, entuziaşti şi convinşi ai acţiunei de restaurare habsburgică, fiindcă ambele forme de stat nu reprezintă, în esenţă, decât aspectele şi gradele deosebite de opresiune ale unor minorităţi suprapuse, restrânse ca număr, dar agresive; şovinismului intolerant al unei pături feudale subţiri de mari latifundiari, rămasă ultimul refugiu al unei dinastii de monarhi absoluţi, îi corespunde birocraţia politică teroristă pe care se reazimă despoţii din Kremlin. Dacă lumea ştie că alegerile în ţările de dincolo de "cortina de fier" nu sunt decât o mascaradă cinică şi umilitoare pentru fiinţa omenească, e bine să ne aducem aminte că nici în jumătatea orientală a fostei monarhii dualiste, stăpânirea nu s'a întemeiat vreodată pe un consens liber exprimat al populaţiei; nici măcar votul censitar nu era suficient ca să legitimeze şi garanteze regimurile feudale de apăsare, în permanent conflict cu interesele şi aspiraţiile naţiunilor stăpânite. Un exemplu concludent în această privinţă îl constitue în anul 1909 proectul de reformă electorală al contelui Iuliu Andrassy cel tânăr, ministrul de interne al unui guvern de coaliţie ce exprima dorinţele păturii dominante – în obstrucţie momentană, ce-i drept, faţă de patronul şi aliatul său, suveranul comun dela Viena – după care votul avea să fie public "spre control", iar conform unui sistem complicat se acordau celor socotiţi favorabili regimului câte 2-3 voturi de individ pe când celorlalţi – ţăranilor – nu se da decât câte un singur vot pentru 10 inşi, ce urma să fie exprimat printr'un delegat. Votul public pentru ţărani a dăinuit, dealtfel, până în 1945 şi în ţara care a rămas domeniul exclusiv al aceleiaşi pături feudale şi refugiul aspiraţiilor restaurative habsburgice. De altă parte, procesul memorandului din ultimul deceniu al veacului trecut, care a scandalizat atunci toată lumea civilizată, mai descoperise şi alte afinităţi, arătând că practica faimoaselor exhibiţii procesuale sovietice pentru lichidarea adversarilor declaraţi sau virtuali nu este o invenţie proprie a Kremlinului, ci a fost şi ea anticipată de monarhia dualistă de altă dată, atât de mult lăudată azi de cei interesaţi. Ultimii, cei interesaţi la rândul lor, reprezentau un fenomen de analogie, nu mai puţin semnificativ între două sisteme politice, contrare numai la prima vedere. Constituind o ramificaţie internaţională de manageri şi regisori ai conspiraţiilor contra regimurilor sincere democratice, aceste minorităţi de aventurieri se compun din pătimaşi ai puterii discreţionare, ai influenţei sau câştigului ilicit. Pentru a încălca şi subjuga poarele neprevenite şi a induce în eroare mulţimile neiniţiate, ele agită demagogic spiritele, exploatând cu neruşinare cinică mitul revoluţionar proletar sau manevrând cu virtuozitate savantă mirajul seducător al unui imperiu habsburgic de caracter idilic ca valsurile vieneze sau ca romanţele sentimentale ale tarafurilor de lăutari budapesteni. Cele două grupuri de pescuitori în apă tulbure manifestă deopotrivă şi un dispreţ luciferic pentru fiinţa umană, ca şi o furie reacţionară nestăpânită, adică o voinţă necondiţionată de a silui evoluţia firească, o încăpăţânare de a ţine lumea pe loc şi de a întoarce chiar roata vremii înapoi prin făgădueli mincinoase şi forţă brutală, prin ipocrizie şi vărsare de sânge.

In speţă, aderenţii restauraţiei habsburgice operează cu ficţiunea istorică a unui imperiu dunărean, ce ar fi reprezentat forma politică providenţială care a garantat existenţa, liniştea şi buna stare a naţiunilor conlocuitoare din acest spaţiu. Numai graţie Casei de Austria care a implinit rolul de arbitru imparţial între poparele imperiului, Bazinul Dunărean a dobândit acea consistenţă politică ce i-a dat putinţa să fie, timp de mai multe secole, un factor indispensabil de echilibru pentru Europa şi un rol puternic de apărare al civilizaţiei împotriva ameninţărilor şi primejdiilor epocale din Sud Est sau dela Răsărit. După sfărâmarea însă a acestui binecuvântat imperiu habsburgic în anul 1918, şi întemeierea statelor naţionale [illegible] ţiunile acestei matadori restaurativi s'a creat o situaţie ce nu poate fi descrisă decât în culorile cele mai sumbre, fiindcă a dus la "balcanizarea Europei", a provocat o continuă frământare socială şi internaţională şi a favorizat astfel naşterea dictaturilor totalitare imperialiste, fiind deci cauza ultimă şi adevărată a celui de al doilea rasboi mondial şi în consecinţă a stărilor nenorocite de azi. Vidul politic rămas depe urma dispariţiei imperiului habsburgic neputând fi umplut a atras cu necesitate forţa expansivă a colosului moscovit spre aceste locuri de minimă rezistenţă. Prin statele moştenitoare ale monarhiei dualiste nu s'a ajuns însă nici măcar la dreptatea naţională dorită, fiindcă în aceste regiuni nu existau blocuri etnice compacte ca în restul Europei, ci numai un mozaic ameţitor de naţionalităţi ce se suprapun şi se interpătrund reciproc. In sprijinul acestei afirmaţii se citează până la refuz cazul Ceho-Slovaciei, care avea intr'adevăr cea mai şubredă situaţie internă din acest punct de vedere. Aşa se atinge numai tangenţial problema demografică, trecându-se sub tăcere faptul hotărâtor că, oricât de importante ar fi fost minorităţile în unele din aceste ţări, ele au rămas totuşi numai minorităţi faţă de naţiunile constitutive de stat pe când în imperiul habsburgic situaţia a fost tocmai inversă, minorităţile au dominat naţionalităţile, aşa cum erau numite atunci majorităţile etnice covârşitoare.

Acest fapt esenţial, pe care unii interesaţi încearcă cu abilitate să-l escamoteze fără a-l putea contesta, arată el singur deosebirea enormă între cele două forme politice; cea a imperiului decedat şi a statelor moştenitoare, şi marchează progresul realizat prin noua ordine internaţională din anii 1918-1920. Schimbările în bine ar reeşi şi mai mult în evidenţă, dacă s'ar compara tratamentul supuşilor de altă origine etnică în jumătatea ştefaniană a monarhiei dispărute şi în noile alcătuiri politice, fără a mai vorbi de propăşirea economică şi de ameliorarea stărilor sociale prin reformele agrare înfăptuite exclusiv numai în cuprinsul statelor succesoare. Neţinând în seamă greutatea unor asemenea argumente, avocaţii tezei habsburgice cer totuşi cu încăpăţânare – şi pe ton ridicat – repararea pretinsei greşeli istorice din 1918 şi restaurarea imperiului dualist după eliberarea ţărilor în cauză de sub călcâiul cismei muscăleşti. Unii partizani prea zeloşi au comis însă imprudenţa de a divulga prematur adevăratele intenţii, cerând ca soarta popoarelor din Bazinul Dunărean să fie stabilită de alţii conform unui plan ce urmează a se întocmi de ei; în nici un caz, susţin ei, să nu se permită restabilirea statelor naţionale, după eliberare, chiar dacă acestea ar avea intenţia să formeze o uniune federativă. Cu tot dinadinsul, ei vor să împiedice o formă de stat cu rădăcini adânci în realităţile etnice date, căci ea ar îngreuna sensibil satisfacerea tuturor poftelor inavuabile de dominare şi exploatare. De mai bine de o sută de ani, Românii din Transilvania au condamnat, prin glasul tribunului Simion Bărnuţiu la adunarea naţională din 1848 pe Câmpia Libertăţii de lângă Blaj, procedeele perfide şi străine de a nesocoti voinţa popoarelor în cauză. Asemenea precedee sunt cu atât mai perimate, cu cât nu se dau îndărăt de a preconiza, în anul de graţie 1954, stabilirea unui statut colonial în centrul Europei, într'un timp când în Asia şi în alte regiuni tropicale aceste regimuri au fost sau sunt pe cale de a fi abrogate. Formulei clasice a marelui Abraham Lincoln, care definea democraţia ca o guvernare a poporului, prin popor şi pentru popor, partizanii restauraţiei habsburgice îi opune azi lozinca retrogradă ca alţii să decidă de soarta naţiunilor din spaţiul dunărean, fără concursul popoarelor respective, ba chiar împotriva lor. Potrivit concepţiei de mai sus, arhiducele Otto pare a fi precizat cu modestie unele obiective ale acţiunii sale, preconizând o nouă împărţire a poporului român prin restabilirea imperiului habsburgic până la Carpaţi, cedând restul cu generozitate expansiunii moscovite. Nimic nu putea confirma mai bine şi mai spontan afinitatea conceptuală şi de interese între cele două forme de opresiune şi caracterul tradiţional destructiv al [illegible] programatică de mai sus. Astfel, la cea mai uşoară atingere cu realitatea, faldurile majestuoase ale unei draperii istorice se rup putrede, de parcă ar fi roase de molii; în locul pretinsei misiuni istorice constructive îşi arată faţa hâdă acelaş egoism feroce şi veşnic nepotolit, care a pricinuit atâtea dezastre şi nenorociri, de când Casa de Austria a parvenit să joace un rol politic în Europa şi Bazinul Dunărean. Aproape în fiecare secol ea a luat parte la una din acele mari conflagraţii internaţionale care au sdruncinat din temelii clădirea statal politică a Continentului. La Rin şi la Dunăre, în Marea Baltică şi Mediterană, în Burgundia, Italia, în Germania, Boemia, în Serbia, Ungaria şi Spania, în Ardeal şi chiar în Polonia, aproape că nu există ţară şi loc în Europa care să nu fi simţit tentaculele agresive de caracatiţă ale expansionismului dinastic habsburgic. Conflictul secular cu Bourbonii, războiul de 30 de ani, lupta pentru succesiunea Spaniei, pentru hegemonia în spaţiul germanic şi pentru dominarea peninsulei italiene sunt etapele seculare bine cunoscute ale unei pofte de anexiune ce nu-şi găseşte pereche decât în lăţirea despotismului moscovit în lume.

Pentru noi are mare importanţă rolul politic al Casei de Austria în Spaţiul Dunărean şi în Sud-Est. In perioada marilor năvăliri şi până la sfârşitul secolului al 13-lea, când civilizaţia occidentală a fost intr'adevăr foarte serios ameninţată, Habsburgii nu au putut împlini misiunea mult trâmbiţată a unui val de apărare pe simplul motiv că n'au existat încă ca factor politic, iar împotriva Imperiului Otoman, în epoca sa de ascensiune şi de apogeu, alţii au fost cei cari au luptat; mai întâi popoarele creştine din Balcani; apoi, timp de peste un veac, asaltul Semilunei a fost stăvilit la Dunăre de figuri eroice ca Mircea cel Bătrân, Iancu Huniade şi Stefan cel Mare; intervenţia Impăratului Sigismund de Luxemburg în această luptă s'a soldat nefericit cu înfrângerea dela Nicopole; iar încercarea similară a lui Albrecht de Austria, ginerele său şi primul Habsburg în conflict cu Poarta nici n'a ajuns să fie executată, deoarece oştirea adunată de el în lagărul de concentrare s'a risipit ruşinos înainte de sosirea necredincioşilor; în răsboiul pentru moştenirea coroanei maghiare, Ferdinand de Habsburg a fost şi el înfrânt, deoarece fratele său, Impăratul Carol V, a dat prioritate politică luptei pentru încercuirea şi înăbuşirea Franţei, în cadrul căreia a avut loc şi expediţia de pomină în contra Romei Papale care a încheiat cu jaf perioada strălucită a culturei italiene din epoca renaşterii; în acelaş timp Sultanul Soliman al II-lea a asediat Viena, a transformat centrul Ungariei în paşalic şi a silit pe mândrii suverani ai Casei de Austria să-i plătească tribut anual până în 1606 aşa cum au fost constrânşi să facă voevozii celor trei mici principate, Transilvania, Tara Românească şi Moldova. Epopeea eroică a lui Mihai Viteazul care părea că deschide perspectiva eliberării creştinilor din Peninsula Balcanică, a fost încheiată prematur şi tragic prin felonia politicii habsburgice şi asasinatul perfid al generalului Basta. Deabia când a început declinul Semilunei a pornit contraofensiva imperială, din iniţiativa şi cu sprijinul moral şi pecuniar al Papei Inocenţiu XI, dar şi cu preţiosul concurs militar al regelui polon Ion Sobieschi, terminată cu câştigarea Ungariei, Transilvaniei, Banatului, Croaţiei şi Sloveniei, ca şi a Olteniei şi a Serbiei de Nord pentru un răstimp de două decenii, în urma celor două răsboaie decise de geniul militar al Principelui Eugeniu de Savoia; în acest moment decisiv, imperialismul dinastic habsburgic, pentru a combate Spania în Sicilia şi Italia, a trădat din nou cauza Creştinilor din Balcani ce începuseră să se ridice cu nădejde în ajutorul Vienei. Fără a fi intenţionat aceasta, dar din cauza lipsei unei concepţii constructive, politica egoistă habsburgică a netezit prin sdruncinarea ireparabilă a Imperiului Otoman calea expansiunii moscovite în Sud Est. Mai târziu a susţinut chiar direct această expansiune, dând ca aliat ajutor militar Muscalilor în două războaie imperialiste, contra Porţii. De asta însă nu se pomeneşte nimic, când se aduc laude superlative contribuţiei habsburgice [illegible] trece cu uşurinţă peste acţiunile de şantaj, în urma cărora Viena a mai obţinut Galiţia, Lodomedia şi alte regiuni la împărţirile Poloniei şi Bucovina răpită Moldovei. Prăbuşirea, ca o clădire de mucava, a imperiului habsburgic sub loviturile lui Napoleon arată însă valoarea reală a aserţiunilor care susţin că menţinerea imperiului poliglot după 1918 ar fi putut împiedeca ascensiunea dictaturei hitleriste şi expansiunea sovietică. In schimb politica de neutralitate binevoitoare a lui Metternich a continuat să favorizeze şi în prima jumătate a veacului trecut imperialismul agresiv moscovit în Sud Est. Ruptura ireparabilă dintre Viena şi Petersburg nu s'a produs decât mai târziu în timpul războiului Crimeii, când Franz Josef a plătit cu un act de felonie, care a pus în uimire lumea, după cum se laudă propriul său cancelar, datoria de recunoştinţă contractată faţă de Tarul Nicolae I, a cărui intervenţie militară împotriva răsculaţilor în 1849 i-a salvat tronul. Aceiaşi felonie a arătat-o şi faţă de naţiunile ce i-au rămas credincioase în timpul revoluţiei, pe care n'a ezitat să le arunce prin compromisul dualist din anul 1867 în temniţa şovinismului opresor a foştilor răsculaţi feudali, numai fiindcă aceştia se arătau dispuşi să-i procure compensaţii teritoriale în Bosnia, Herţegovina şi eventual alte regiuni din Balcani pentru pierderea Italiei şi a hegemoniei în Germania. Această ultimă aventură a imperialismului dinastic habsburgic a împiedecat definitiv toate încercările reformatoare în sens federalist ale statului, a provocat starea de insuportabilă tensiune ce a declanşat conflictul cu Serbia şi a împins lumea în catastrofa primului răsboiu mondial. Alianţa fatală între două forţe reacţionare şi opresive, ca imperialismul dinastic şi şovinismul feudal, care a dat imperiului habsburgic structura dualistă, atât de provocatoare şi de falimentră, încearcă acum să ducă lumea în eroare, să împiedece o soluţie politică firească în Bazinul Dunărean şi să compromită ideia federativă în aceste părţi. Pentru a pune stăpânire din nou, se pare că Habsburgii sunt gata la orice aventură şi să comită noi felonii sau să facă târg chiar cu satana. Declaraţiile recente, mai înainte pomenite, ale arhiducelui pretendent conţin toate aceste elemente. Ele sunt anticipările de fapt a unei oferte mascate din Kremlin de a se înţelege împotriva naţiunilor în cauză, printr'o delimitare a sferelor reciproce de influenţă conform situaţiei teritoriale care a permis în trecut cooperarea imperialistă a celor doi viitori parteneri. In acelaşi timp declaraţiile [illegible] în cazul că acestea se vor lăsa atrase în cursă, sprijinind poftele nemărturisite şi setea de privilegii a diverselor coterii reacţionare interesate de o eventuală restauraţie habsburgică. In contrast cu aceste tartuferii stă exemplul reconfortant al Turciei; ea demonstrează valoarea binefăcătoare a unui mare om de stat ca Ataturk, care a deschis poporului său larg porţile spre un viitor fericit şi glorios, renunţând sincer la orice veleitate restaurativă a fostului imperiu otoman pentru a face din ţara sa un factor politic unanim respectat şi un bastion puternic de apărare a civilizaţiei.

Dr. Constantin Sasu

Fostul rege Leopold nu a abandonat poporul său

Un articol al Dlui Mihail Sturza, apărut în **"Diario de Costa Rica"** *Joi, 4 Martie 1954*

Am primit o interesantă colaborare a fostului Ministru de Externe al României, Principele Mihail R. Sturdza, domiciliat în Costa-Rica, relativ la soarta fostului Rege Leopold al Belgiei, cu ocazia apropiatei sale sosiri în ţară:

Aşa ca şi alte mari tragedii mondiale, ultimul răsboiu a lăsat urmele sale nu numai prin miile de victime ale gloanţelor şi ale bombardamentelor, ci deasemenea unele victime alese ale erorii, ale faptelor împlinite, ale lipsei de înţelegere şi ale calomniei. Intre acestea se evidenţiază marea, dramatica şi cavalereasca figură a Regelui Leopold al III-lea al Belgienilor.

27. Mai 1940. In fruntea eroicei sale armate Regele Leopold a rezistat mai mult de trei săptămâni asaltului celui mai puternic, celui mai formidabil din punct de vedere tehnic pe care istoria răsboaielor l-a înregistrat până atunci, apărând teritoriul său pas cu pas, îndeplinind fanatic misiunea pe care logica şi convenţiunile militare i-au încredinţat-o: acea de a permite prepararea contraofesivei armatei britanice şi a sectorului de nord al armatei franceze.

In peticul de teritoriu naţional în care lupta în acele momente Regele, – teritoriu cu cea mai densă populaţie din Europa – s'au concentrat nu numai regimentele sale dar şi mii de refugiaţi. Sub focul mitralierii şi al obuzelor diviziilor şi tancurilor germane, sub bombardamentul avioanelor "Stuka" şi ale altor unităţi ale armatei aeriene (Luftwaffe), massele omeneşti şi oraşele se disolvau în sânge şi foc. Trupele franceze, în ciuda eroicelor eforturi, au fost respinse violent. En[illegible] ment rezultatul final şi şi-au luat toate măsurile pentru o inevitabilă retragere şi eventuală evacuare, împreună cu francezii au efectuat această retragere de aşa manieră încât au lăsat să se formeze un mare şi periculos vid între ei şi trupele Regelui. In acest vid s'au repezit diviziile blindate germane neîntâlnind decât o slabă rezistenţă a ariergărzilor.

Regele comunicase deja la 20 Mai comandamentelor englez şi francez, prin intermediul ofiţerului de legătură, amiralul englez Sir Roger Keyes, că dacă trupele sale ar pierde contactul cu trupele aliate capitularea ar fi inevitabilă. Ami-

(urmarea în pag. 10)

Armata română în răsboiul contra Rusiei sovietice

(continuare din pag. 3)

un răsboiu util. Că a provocat pagube armatei sovietice, asta este o lege elementară a răsboiului. Ori care armată în răsboiu produce armatei inamice ori câte pierderi poate. Răsboiul nu înseamnă bătaie cu flori sau cu confete, ci încleştare cu gloanţe, proiectile, bombe cari distrug şi fac pagube armatelor de luptă. Nu noi am fost agresivi, ci ruşii, şi deci pagubele suferite de armata rusă sunt consecinţa agresiunei lor.

Deci afirmaţia d-lui Churchill că armata română a intrat cu entuziasm în răsboiu este dreaptă şi ne putem mândri că n'a găsit altă justificare actului său incalificabil decât tocmai entuziasmul soldatului român.

Această absurdă falsificare a adevărului este cerută pentru a se evita în viitor să se acorde alte drepturi de supremaţie Uniunii sovietice, sub pretextul siguranţei ei faţă de un vecin agresiv.

Aici intrăm în domeniul posibilităţilor viitoare internaţionale şi desigur că se pot face fel de fel de ipoteze; dar cele mai probabile sunt două:

– Ori occidentul poate să dispună de o forţă armată atât de puternică, încât să-şi impună – cu sau fără răsboiu – voinţa sa Rusiei, obligându-o să se retragă din teritoriile subjugate şi deci şi din România;

– Ori nu dispune de această forţă şi atunci Rusia nu se va clinti nici un pas înapoi de pe linia pe care se găseşte acum şi care nu peste mulţi ani va constitui baza de plecare pentru cucerirea restului Europei.

In primul caz şi în special în eventualitatea răsboiului, nu numai că se va vorbi despre entuziasmul cu care s'au luptat românii şi alte naţiuni în contra Rusiei, dar se va face apel din nou la acest entuziasm. In acest caz entuziasmul nostru va fi socotit ca o necesitate imperioasă pentru afirmarea drepturilor României asupra Basarabiei şi Bucovinei, iar aliaţii noştri din acest al 3-lea răsboiu mondial – printre care vor fi şi englezi – ne vor cere să luptăm din nou şi să facem cât mai multe pagube armatei ruseşti.

In al doilea caz, Rusia nu va fi în situaţia de a cere să i se acorde drepturi de supremaţie în ţările subjugate, pentru că ea se găseşte acolo de 9 ani şi nimeni n'o va putea constrânge să părăsească ceia ce a intrat sub stăpânirea ei.

In sfârşit, dacă am admite punctul de vedere al conferenţiarului şi călcând peste adevăr am spune că armata română s'a bătut în contra Rusiei, constrânsă numai de ordine superioare şi contra voinţei ei, am da un argument foarte puternic guvernului sovietic. Acesta va putea oricând susţine că dacă armata română nu s'a bătut din convingere aceasta dovedeşte lipsa de interes a poporului român pentru Basarabia şi Bucovina. Te baţi pentru ceia ce este al ţării; pentru ceia ce nu-ţi aparţine te baţi în silă sau nu te baţi de loc. Deci Rusia are drept de stăpânire în aceste provincii.

Iată, aşa dar, cât de absurdă apare teza d-lui Creţeanu.

Singurul lucru pe care trebue să-l facem şi putem să-l facem, este să arătăm lumii necontenit şi neobosit că nu suntem un popor agresiv şi în cel de al 2-lea răsboiu mondial nu noi am fost agresorii, ceia ce se poate dovedi uşor pe baza documentelor existente. Nu este nevoie deci pentru apărarea cauzei noastre să apelăm la mijloace nedemne şi umilitoare.

Problema ridicată de dl. Creţeanu fiind de o gravitate excepţională prin consecinţele pe care le poate avea şi prin caracterul ei injurios faţă de armata care a dus răsboiul contra Rusiei, cred că ea trebue să fie cât mai larg desbătută de românii refugiaţi.

De aceia rog pe reprezentanţii grupărilor politice din exil, diplomaţi, ofiţeri generali, ca cei mai vechi dintre ofiţerii refugiaţi, oameni de ştiinţă, ziariştii şi toţi acei cari socotesc că poartă o răspundere faţă de viitorul neamului, să ia atitudine în această chestiune şi să aducă la cunoştinţa emigraţiei părerea lor.

General Pl. Chirnoagă

CONGRESUL UNIUNII LATINE

Intre 10 — Mai 1954 a avut loc la Madrid Congresul „Uniunii Latine", la care au participat „state de limbă și de cultură de origine latină" — formulă care s'a adoptat în mod definitiv în statutul „Uniunii".

Scopul noii instituții internaționale este: „de a promova coopearea intelectuală mai intensă 'ntre țările aderente."
„de a valoriza patrimoniul comun al latinității."
„de a procura o mai mare cunoaștere a instituțiilor, caracteristicilor și necesităților specifice fiecărui popor latin".
„de a pune valorile morale și spirituale ale latinității în serviciul realităților internaționale." (statut, art 2). —

Inițiatorul „Uniunii Latine" este ambasadorul brazilian Jean Neves de Fontoura, care a avut idea să convoace în 1951 la Rio, o reuniune a țărilor latine pentru a constitui pe baza dreptului internațional o organizație de state care să servească la consolidarea aspirațiunilor și legăturilor între popoarele latine, risipite pe cele două continente. „Latinitatea este o mare realitate, a spus Neves de Fontoura, puțin importă dacă factorii cari au creat civilizația latină au fost eterogeni".

Congresul del Rio s'a ținut în Oct- 1951 și rostul lui a fost ca să prilejuiască o primă luare de contact între țările interesate pentru a se contura tendințele și liniile mari ale viitoarei organizații. Congresul dela Rio s'a încheiat cu o serie de recomandări pentu viitorul congres, al cărui sediu a fost ales Madridul.

Pentru cotinuarea eforturilor de apropiere între țările latine, începute la Rio, și până la definitiva lor concretizare într'un statut al "Uniunii Latine", sarcina ce a fost lăsată pe seama congresului dela Madrid, participanții dela Rio, au desemnat un delegat general în persoana d-lui Paulo E- de Berredo Carneiro, reprezentant al Braziliei, pentru a gira afacerile Uniunii in această perioadă de transiție și a pregăti anteproectul de statut.

Presidenția Congresului dela Madrid a fost oferită de delegații țărilor participante, președintelui delegației spaniole, Don Emilio Navasques, subsecretar de Stat la Ministerul Afacerilor Străine. Secretariatul General a fost încredințat tot delegației spaniole, în persoana d-lor Teodomrio de Aguilar și Manuel Fraga Iribarne, ca secretar general adjunct.

Congresul s'a ținut în Palatul Cortesurilor spaniole (arlamentul spaniol). In ședința inaugurală, delegații au fost salutați pe dl Esteban Bilbao, președintele Cortesurilor și dl Navasques.

Lucrările Congresului au alternat cu recepții date de autoritățile spaiole și de diferitele ambasade din Madrid. Congresiștii au făcut și două excursii: una la Escorial și alta la Sevilla.

Sedințele de lucru ale Congresului au fost extrem de laborioase, încheindu-sd, cu votarea statutului, care dă ființă legală "Uniunii Latine". Nu s'a ajuns la înțelegere asupra sediului permanent al Uniunii. Chestiunea a rămas în suspensie până la viitorul Congres, care se va ține la Roma, peste doi ani. Totuși s'a stabilit că sediul permanent al Uniunii să fid într'una din țările Americei Latine. Secretariatul General a fost încredințat unui spaniol și s'au mai creat trei secretariate adjunct, la Paris, Madrid și Roma.

S'au observat două tendințe în sânul Congresului: una liberală de stânga, ostilă oricărei discuții sau moțiuni care ar fi putut să provoace Russia sovietică și alta, de dreapta, favorabilă poporului român și tutuor țărilor subjugate de Soviete.

In afară de delegațiile statelor latine au maifost invitați la Congres observatori, fără drept de vot, ai următoarelor instituții și țări: Sf. Scaun' Statele Unite, Unesco, Belgia, Uniunea Internațională de protecție a copilului și un Comitet de Români.

PARTICIPAREA ROMANEASCA

La Congresul dela Rio, Comitețul Vișoianu a reușit să surprindă buna credință a organizatorilor brazilieni ai Congresului, făcândui-i să accepte o delegație care afișa culorile acestui Comitet, formată în mare parte din foști colaboratori ai communiștilor din România, în frunte cu faimosul diplomat Vălimărescu, care a stat până în 1948 sub ordinele Anei Pauker. Un grup de români din Rio, văzând nefericita componență a delegației românesti au întocmit și distribuit un memoriu printre membrii delegațiilor străine, în care expuneau situația tragică în care a ajuns poporul nostru de când se afla sub ocupația sovietică. Actul acesta a provocat reacția furioasă a pro-
Actul acesta a provocat reacția furiosă a proaspeților resistenți cari au mers până la a amenința pe autorii memoriului cu intervenția autorităților braziliene.

In protocolul de incheiere al Congresului dela Rio, delegația Vișoinistă a reușit să strecoare o recomandație în favoarea Comitetului. Congresiștii Uniunii Latine își exprimau dorința ca „reprezentanți ai Comitetului Național dela Washington să continue a participa la toate lucrările Uniunii Latine". Această clauză constituia o indicație și pentru organizatorii celui de al II-lea Congres al Uniunii Latine.

La Madrid se înființeaza „Cercul Român pentru Uniunea Latină", sub presidenția poetului Aron Cotruș. Cercul este invitat oficial să participe la lucrările Congresului, de către Ministerul de Externe Spaniol. Principle Nicolae, care se sbate de multă vreme să monopolizeze toate acțiunile românești din Spania, a fost profund afectat de acest succes românesc și a căutat prin toate mijloacele să-l anuleze. Cum de s'a luat această inițiativă fără stirea și aprobarea lui? Cum de n'a fost întrebat? Reacția princiara a fost considerată de românii din Spania cu totul nepotrivită în raport cu persoana dela care emana. — De unde deține Principele Nicolae dreptul de a interveni în acțiunile românesti din exil? Rege nu este și, chiar dacă ar fi Rege, manifestările românești nu stau sub controlul Regelui. Ele sunt libere. Daca Principele Nicolae vrea să coboare în arena politică, devenind astfel un fel de șef de partid, îl privește, dar atunci nu mai poate beneficia de respectul ce se cuvine titlului ce îl poartă. Una din două.

Din experiența de până acum a românilor din Spania cu Alteța Sa, rezultă că Princepele este înclinat mai de grabă spre vrajba politică decât spre o atitudine neutrală și binevoitoare față de toți românii. In chestiunea „Cercului Român", Princepele și-a făurit planul să-l aservească în jurul său. La început încearcă Princepele să cucerească „Cercul" din interior, prin persuasiune și subminare. Cu această metodă, reușește să detașeze câțiva membri ai „Cercului", cu șira spinării nu destul de dreaptă, dar nu obține capitularea lui. Enervat de această situație, Princepele convoacă la reședința lui pe dl. Aron Cotruș și, fără nicio introducere, începe să-l amenințe, luând aere dictatoriale, pe care noi le credem a fi fost o exclusivitate a fratelui său de tristă memorie: „Dacă nu vă astâmpărați, să știți că voiu interveni la Ministerul de Externe și la organele politienești ca să fiți expulzați". Autorul lui „Ion" i- a trântit ușa și dus a fost. Principele Nicolae uitase, se vede, că la instalarea lui în Spania a contribuit și acest grup de Români, pe care acum vrea „să-i expulzeze". Dar cu recunoștința capetelor încoronate, cei ce le-au dat sprijin în momente grele, au făcut tristă experiență.

In cursul lunii Aprilie, reprezentanți ai Ministerului de Externe spaniol se deplasează la Paris, pentru a face ultimele pregătiri în vederea Congresului. Discutându-se și participaerea românească, trimișii spanioli iau act de recomandația Congresului dela Rio, care acordase Comitetului dela Washington mandat de a forma și trimite delegația românească. După revenirea acestora la Madrid, dl. Cotruș este chemat la Ministerul de Externe și întrebat dacă n'ar fi dispus să accepte ca delegația „Cercului Român" să se contopească cu cea trimisă de Comitetul Vișoianu. Dl. Cotruș a răspuns fără nicio ezitare că preferă să rămână afară de Congres cu toată delegația decât să participe în numele acelora care au vândut țara comunistilor. Grupul Nicolae, aflând de noua situație, sare repede în breșă, declarându-se dispus să colaboreze cu Comitetul vișoianist, numai pentru a elimina „partida națională".

Organizatorii Congresului refuză oferta Principelui, acceptă conform recomandației dela Rio, pe delegații Comitetului dela . . . Washington, iar cât privește delegația „Cercului Român", compusă din d-nii Aron Cotruș, Păr. Alexandru Mircea, Georgel Demetrescu și Trăian Popescu, este primită să participe la lucrările Congresului cu titlu oficios. Acestei delegații s'au adăugat și doi reprezentanți ai Asociației pentru „Uniunea Latină" dela Paris, dnii Căp. Inv. N. Cristescu și ziaristul C. Arsenie. Delegația vișoianistă era formată din dl. Prof Veniamin, președinte, d-nii Nicolae Dianu, Antoniade senior, Prof. Marinescu, colaborator roșu, până în 1948, Busuioceanu și Ciorănescu.

PROPAGANDA ROMANEASCA

Delegația oficială a venit complect nepregătită la Congres. Tot materialul propagandistic ce l-a oferit congresiștilor se compunea din „Cântecul Gintei Latine", tipărit pe o foaie volantă, și patru pagini despre Vasile Alexandri, scrise de dl. Ciorănescu. [illegible] de actualitate, ca și cum România s'ar găsi în faza idilică de acum 80 ani. Ca proecție a forțelor de stânga, delegația oficială n'a făcut probabil altceva decât să adopte ținuta pe care i-o indica propria ei origine.

Delegația oficioașa a trimis tuturor membrilor Congresului patru broșuri de propagandă românească, însoțite de o scrisoare de prezentare semnată de președintele „Cercului", dl. Aron Cotruș.

„România", o excelentă broșură în imagini despre România, întocmită de dl. Traian Popescu, cu text în limba franceză, în care se înfățișează momentele mai importante din istoria poporului nostru.

„Rapsodia Iberică", vasta frescă poetică a latinității, îmbrătișând mileniile și imensele spații pe care s'a desfășurat istoria popoarelor de origină latină, opera poetului Aron Cotruș, prezentată în ediție bilinguă, română și spaniolă.

„Persecuția communistă a religiei în România", dramatica expunere a fazelor de prigoană prin care a trecut Biserica catolică din România, până la desființarea totală a cultului ei, datorită ostenelei Părintelui Alexandru Mircea, rectorul Misiunei Catolice din Spania.

„Y . . . existimos", brosură de propagandă scoasă cu prilejul „Săptămânii românești", care contine un bogat material despre lupta poporului român cu tendințele imperialiste rusești.

Membrii delegației oficiale românești au avut de trecut prin momente penibile, după împărțirea brosurilor. Membri ai delegațiilor străine se apropiau de ei în sală Congresului, strângându-le mâna cu efuziune și felicitându-i pentru cărțile trimise . . . Incurcați, confuzi, îngăimau un răspuns de circumstanță, nestiind despre ce fel de ărți este vorba, până ce le-au văzut cu ochii. Dl. Veniamin, șeful delegației vișoianiste, întâlnindu-l pe dl. Dimitrescu, ministrul Românei la Madrid, i-a făcut acestuia o scenă vehementă, în legătură

(continuare in pag· 12)

CARTEA POLITICA

Probleme de mâine în România

Cartea Prof. Ion Protopopescu, "Probleme de mâine în România", apărută în Editura "Cartea Pribegiei", este cea dintâi lucrare a unui exilat contemporan închinată vieții de mâine a unei Românii eliberate. Pentru toți cei care se preocupă de soarta României viitoare, cartea aceasta aduce o contribuție de cea mai mare importanță. Omul politic trebuie să gândească depe acum, dacă nu la soluțiile directe ale problemelor ce se vor ivi mâine în România, cel puțin la sensul acestor soluții, la orientarea ce va adopta-o statul român, în diferitele ramuri de activitate după ce își va recăpata suveranitatea.

Prof. Protopopescu nu înglobează experiența comunistă în analiza ce o întreprinde așezărilor de mâine ale României, ci discerne câteva linii mari ale problematicei statale românești, cari s'ar fi pus cu aceeași stringență, chiar dacă ocupația bolșevică nu s'ar fi abătut asupra poporului român- Pentru o mai bună înțelegere a rostului acestei cărți, redăm câteva pasagii din introducerea autorului: "A ne închipui că astăzi, aici, departe de țară, și în afară de ceeace s'a petrecut între timp acolo s'ar putea stabili în amănunte soluțiunile problemelor ce se vor pune, ar fi o naivitate".

"A crede însă că odată întorși acasă vom putea înnoda firele unde s'au rupt în 1944, și că deci este de prisos să ne mai agităm prematur, ar fi să ne lăsăm surprinși de noile stări de lucruri și să improvizăm. Aceasta ar constitui o mare vinovăție.

"Că va trebui făcută o restituție este clar. Dar că se va putea face o "restitutio in integrum"

Autorul desbate mai întâiu o chestiune fundamentală pentru viitorul țării noastre: îi vom păstra statului român caracterul agrar tradițional sau vom păși la industrializarea lui? Stat agrar sau stat industrial? Mihail Manoilescu pleda pentru teza din urmă, arătând pe baza diferenței de salariu între muncitorul agricol și cel industrial că, dacă nu ne vom adapta cerințelor tehnicei moderne, vom rămânea sclavii permanenți ai altor state. Ion Mihalache reprezenta cealaltă poziție. Industria grea națională constitue o povară pentru economia românească. Să nu ne mai istovim forțele creindu-o cu grele sacrificii, când ne stau la dispoziție produsele industriale din streinătate, cu prețuri mult mai ieftine. Prof. Protopopescu analizează argumentele aduse de reprezentanții principali ai celor două tendințe și conclude că ambelor domenii, agricultură și industrie, trebue să le acordăm aceeași solicitudine.

Sectorul agricol al economiei românești este susceptibil să devină rentabil – ceeace va diminua sensibil deosebirea de salariu între muncitorul industrial și cel agricol – dacă se iau anumite măsuri: fixarea lotului de familie, ameliorarea modului de cultură a pământului, selecționarea cerealelor destinate exportului, finanțarea recoltei, intensificarea creșterii animalelor și industrializarea agriculturii. Introducându-se acest ansamblu de reforme în agricultură, va dispărea desechilibrul economic dintre sat și oraș.

Autorul scoate în evidență o ciudățenie a guvernării național-țărăniste. Ion Mihalache, combătând industrializarea țării, logic ar fi fost ca partidul ce-l reprezenta să ocrotească clasa țărănească care a avut mai mult de pătimit. Industria casnică-morăritul, pivele, morile de tescuit-a fost crunt lovită de legislația din acea vreme, în profitul întreprinderilor analoage de la oraș. Autorul vede în acest tratament vitreg aplicat clasei țărănești "consecința unui plan conștient elaborat, de pauperizare a țărănimii" cu scopul de a-i smulge independența politică și a o aservi "intereselor politice sau economice internaționale". (p. 127) Țăranul reprezenta elementul de resistență contra comunismului; proletarizându-l putea fi captat mai ușor de ideologia comunistă.

O industrie românească este necesară. E complementul natural al agriculturii. Dar o industrie, ca să se realizeze, în afară de investiții, mai reclamă personal priceput, tehnicieni. Prof. Protopopescu abordează chestiunea învățământului științific, ilustrând părerile sale cu numeroase exemple. Scopul învățământului științific nu este de a da elevilor sau studenților "o instrucție informativă, care să-i țină în curent cu desvoltarea științei în alte părți, ci înseamnă formarea unui spirit creator, care să pună problemele și să le rezolve" (p. 64) Scoala românească era departe de a fi împlinit această cerință. Invățământul, inclusiv cel științific, era dominat de mitul diplomei. Diploma însemna ocuparea unei funcțiuni la stat sau întreprinderile particulare, asigurarea existenței în sensul minor și meschin al cuvântului. Scoala nu desvolta spiritul de inițiativă și creație. Nu îndruma tineretul să realizeze ceva prin putere proprie și risc. Nu răscolea curiositatea științifică. In licee si universități, se înmagazinau cunoștințe numeroase, dar prea puțin timp se lucra în laborator. Stiința nu era urmată de aplicațiunile ei în fabrici sau pe șantier. Scolile industriale erau socotite de rang inferior. "In loc de a ne învăța să cunoaștem viața, realitățile ei, școala ne învăța să cunoaștem teoriile și doctrinele ei." (p. 87)

Pentru a pune capăt acestor stări anacronice în învățământ, trebue să se termine cu mitul diplomei. Studențimea să fie îndreptată spre un ideal creator, strâns legat de realitățile vieții. Esențial este ceeace omul face, crează, produce la locul de muncă. Stiința asimilată trebue să devină ferment pentru noi descoperiri și invenții. Intre industrie și învățământ trebuie să existe o circulație vie [illegible] prin impulsul științei românești, pentrucă această industrie are problemele ei specifice, legate de pământul și realitățile sociale românești. Dar, la rândul ei, știința românească nu se poate desvolta decât într'o ambianță românească. De aici îndatorirea ce o are industria națională de a sprijini știința românească, creind laboratorii, institute de cercetări și fundațiuni științifice.

Industria națională și agricultura, susținându-se reciproc și desvoltându-se armonic, au ca obiectiv principal ridicarea nivelului de traiu al poporului român, care, în majoritatea lui traește la țară. Țărănimea noastră, sărăcită și proletarizată de capitalul speculator, trebue să ajungă grație acestui efort coordonat, la un schimb normal de produse cu orașul. Schimbul unicursal, cum îl numește Prof. Protopopescu, adică acela care absoarbe podusele țărănești la oraș, fără a oferi contravaloarea lor reală, trebue să înceteze. Ridicând puterea de cumpărare a țăranului, implicit beneficiază și industria naționala. Dispunând de un buget anual mai ridicat, țăranul va face investiții în gospodaria sa, ceeace înseamnă că va cumpăra bunuri mai numeroase dela oraș, activând industria națională.

Deși cea mai mare parte a problemelor tratate în această carte sunt de natură economică, totuși sensul general al cărții depășeste aceste preocupări concrete. Autorul nu rămâne prizonierul economicului, nu crede că fericirea unui popor este exclusiv în funcțiune de bună starea lui materială. Istoria unui popor înseamnă în primul rând realizarea concepției lui "despre Dumnezeu, lume și viață". Si fenomenele economice trebue să se supună acestei viziuni fundamentale. Aspectul material al vieții trebue permanent controlat de spiritual. Ultimul capitol "Impotriva materialismului" este consacrat acestei teme. Ceeace deosebeste umanul de celelalte regnuri este spiritualitatea. Acesta este vehicolul cu care ne-a înzestrat Dumnezeu ca să explorăm lumile ce nu se văd. A renunta la spiritualitate, înseamnă a renunța la condiția umană, la fața de om. Primejdia ce pândește civilizația modernă este negarea efortului transcedent și reducerea gândirii la ordinea concretă a lucrurilor. S'a născut o gândire materialistă, ale cărei consecințe sunt mult mai grave "decât materialismul iubitorului de bunuri pamântene". "Trebuie să ne străduim să descătușăm mintea noastră de tirania gândirii materialiste și să transcedem spre tipul de gândire pe care spiritualitatea ni-l poate mijloci" (p. 185)

Aceste valori spirituale, încheie autorul, s'au afirmat în mijlocul poporului român între cele două răsboaie. După recâștigarea libertății naționale, nu se va produce o ruptură între generații, un hiatus "între ceeace a fost și ceeace va fi". Pentru reconstruirea României de mâine, dispunem de un patrimoniu ideologic ce și-a verificat valabilitatea în împrejurările cele mai grele: este moștenirea spirituală a generației dela 1922.

Cartea Prof. Protopopescu tratează probleme dificile într'o formă accesibilă tuturor. Nivelul științific al cărtii nu este scăzut de dragul vulgarizării, ci claritatea excepțională a gândirii înlesnește înțelegerea ei. Stilul este vioiu, temperamental, fără a debora însă din făgașurile logicei. O recomandăm tuturor ca pe o primă întruchipare a acelei țări promise de providență pribegilor români, care se cheamă "România de Mâine".

FOSTUL REGE LEOPOLD NU A ABANDONAT POPORUL SAU

(continuare din pag. 9

ralul Keyes, leal și viteaz soldat, avu ocazia de a explica reala și dramtica situație când, atacat de către ziarul "Daily Mirror", pentrucă ar fi apărat pe Rene, l-a făcut pe acest ziar să apară în fața tribunalelor pentru calomnii și injurii și a obținut scuzele ziarului. Generalul Weygand a-confirmat în întregime mărturisirile amiralului.

Alarmantelor mesagii ale Regelui tot ceea ce i s'a răspuns din partea britanicilor a fost [illegible] până la exterminare dacă ar fi nevoe, nu pentru a se pregăti o ofensivă ci evacuarea armatei engleze. In împrejurările acestea Regele comunică prin mijlocirea amiralului Keyes comandamentelor francez și britanic, la 27 Mai la 5 p.m. că avea intenția să ceară, la 28 Mai la aceeași oră, un armistițiu inamicului.

Mesagiul trimis de către Rege la 5 p.m. sosi la Paris și Londra foarte repede. Pe de altă parte, Paris și Londra au fost prevenite de dramatica posibilitate cu o săptămână mai înainte și avuseseră destul timp spre a se adapta situației. Că în Franța și în Angla au folosit mulți faptul capitulării belgiene pentru a arunca în spinarea Regelui responsabilitatea dezastrului, este o chestiune umâna, însă este o calomnie a pretinde că Regele încetase lupta fără a aviza din timp pe aliați. Anumite cercuri au acuzat pe Regele Leopold de a nu fi luat drumul exilării, abandonând poporul său și armata sa tristului destin. Aceste cercuri uită faptul că Regele Leopold era ca și tatăl său, un Rege-Soldat și magnifica și imprescriptibila tradiție militară și regală: un Rege nu abandonă trupele sale în orele de tristețe, de umilire și de pericol al unei capitulări. Nici San Luis, nici Francisc I-ul al francezilor, nici Impăratul Austriei și nici regii germani când Franta cucerea Europa, nici cei doi Napoleoni, nici Ferdinand al României, nici Christian al Danemarcei, nu au abadonat popoarele lor sau armatele lor la nenorocire. Si, un lucru pe care mulți îl uită, că aceiași intenție fermă a avut și venerabila Regină Wilhelmina, intenție pe care nu a putut-o duce la bun sfârșit din cauza neașteptatei și surprinzatoarei evoluții (rute) a crucișătorului britanic în care se îmbarcase pentru a se duce dintr'un port olandez la altul.

Ceeace se poate spune categoric despre noul concept de a abandona țara și poporul în momentul crizei și a reveni când a trecut acea criză, ajungând să fie pedepsiți cu moarte și închisoare cei care nu au participat la abandon (la fugă), este că până acum acest sistem nu și-a dovedit excelența.

Când, pentru a evita noi mișcări și tulburări poporului său, consimțind să renunțe la coroană, Regele a făcut o nouă și supremă dovadă de abnegație, de dragoste și lealitate totală Patriei sale.

Congresul Uniunii Latine

(continuare din pag. 10)

cu distribuirea cărților mai sus amintite: „N puneți într'o situație foarte dificilă, împărțind broșuri despre care noi nu știm nimic. D-ta, ca ministru al României la Madrid, stii că există un guvern al țării la Washington si n'ai intervenit ca să impiedici acest travaliu clandestin" (adică toată propaganda românească să nu depășească „Foaia volantă", ca să nu supărăm Sovietele). Dl. Ministru Dimitrescu, care nu-și datorește situația decât faptului căa funcționat patru ani ministru la Madrid și ca guvernul spaniol recunoaște România anterioară lui 23 August, i-a răspuns, pe un ton ceva mai urban, că Românii din Spania consideră comitetul dela Washington o simplă fracțiune politică, iar el, ca ministru al Romaniei, nu se poate face exponentul unei grupe politice contra celeilalte, ci trebue să păstreze raporturi corecte cu toate grupele românești.

Travaliul „clandestin" al „Cercului Românesc" a avut și un alt efect, binefăcător, care, probabil, a supărat tot atât de mult pe oficiali. In articolul de prezentare al Congresului, apărut în publicația oficială a acestei adunări, „Il Congreso Internacional de la Union Latina", România este singura țară căreia Congresul îi trimite un mesagui vibrant de simpatie. După ce este evocată mișcarea felibrilor provensali și catalani, concursul dela Montpellier din 1878 și premiul acordat lui Vasile Alexandri, începe mesagiul adresat poporului român în cuvintele acestea:

„Gândul nostru se îndreaptă în aceste momente către națiunea româna, care ocupă postul cel mai înaintat al latinității la confiniile răsăritene ale Europei, unde o intemeie puternicul braț al lui Traian".

„Dela 23 August ea se află în luptă inegală, înfruntând armatele de ocupație rusești. Poporul român nu luptă numai cotra unei ideologii diabolice, căci scopurile urmărite de Moscova în Dacia Traiană sunt mai ample și mai fundamenatle decât unele schimbări radicale în structura social — economică".

„De câțiva ani, națiunea română este supusă unui proces sistematic și inverșunat de rusificare. O națiune își păstreaza ființa sa prin continuitatea sa istorică și prin tradițiile sale, care confirmă și conservă intacte resursele sale de energie spirituală, din care se alimentează forțele sale de rezistență, în imprejurări potrivince. Contra acestui continut spiritual poartă Rusia comunistă acțiunea ei sistematică de distrugere, cu decizia fermă de a anihila în conștiința românilor tot ce poate să însemne pentru ei apartenenta și fidelitatea la propria lor istorie . . ."

„Nosostros, los espanoles, nos sentimos entranablemente solidarios con la nacion rumana, empena da hoy en la mas patetica lucha y le enviamos desde aqui nuestro fraternal saludo, y condenamos al asestinnato espiritual y biologico que se lleva a cabo contra aquella nacion".

(Il Congreso internacional de la Union Latina, num. 1.)

Calde cuvinte pentru poporul român a rostit și dl. Esteban Bilbao, președintele Cortesurilor, în discursul inaugural al Congresului din ziua de 10 Mai, care coincidea cu ziua independenței noastre. Tot în ședința de inaugurare, a vorbit despre poporul român si dl. Navasquez, președintele Congresului, adresându-i salutul frătesc al țărilor „Uniunii Latine" și urându-i o grabnică eliberare.

In afara de Spania, delegațiile care au arătat mai mare interes cauzei românești au fost cea cubană, columbiană și venezuelană. Delegația cubană a prezentat o moțiune în care cere să se trimită din partea Congresului, națiunii române expresiunea sentimentelor sale fraterne. „Dată fiind situația de astăzi a lumii", zice moțiunea, „popoarele latine, unite între ele prin acelaşi destin, afirmă din nou credința lor în demnitatea și libertatea persoanei umane, drepturile sale fundamentale, în suveranitatea și integritatea națiunilor, în domnia dreptului, în justiția socială și în suprematia valorilor spirituale, care constituiesc moștenirea civilizatiei lor umaniste și creștine. Resping orice fel de formă de sclavie, atât economică cât și politică și speră că, în cele din urmă, aceste norme vor inspira conducerea guvernelor și a popoarelor lumii". In cele din urmă formuleaza urări pentru conservarea genului latin a cărui depozitare este România" (Sedința din 13 Mai, după ziarul „Ya" din 14 Mai 1954).

Delegatul Venezuelei propune o moțiune de omagiu lui Vasile Alexandri:

„Congresul Uniunii Latine dela Madrid declară exemplu al geniului latin pe ilustrul poet român Vasile Alexandri, născut în 1819, încoronat poet al latinității în concursul dela Montpellier din 1874, pentru poema sa „Cântecul Gintei Latine."

La Comisiunea a II-a a Congresului, care desbate problema emigrărilor din țările latine europene spre America Latină, a intervenit observatorul oficial român, amintind de situatia aparte în care se găsec involuntar refugiații de dincolo de cortina de fier. Uniunea Latină se gândește la protecția cărții, a instrumentelor de cultură, a artei, să se gândească și la protecția oamenilor care sunt îndepărtați de mediile lor culturale. Un mare număr de emigranți din aceste țări sunt în primejdie de a fi integrați altor culturi și astfel pierduți pentru latinitate.

Delegatul Columbiei, referindu-se la chestiunea deschisă de observatorul român, propune Congresului următoarea moțiune:

„Al doilea Congres al Uniunii Latine, ținând seamă de existența actuală de grupe latine, fără protecție oficială a guvernelor lor, care se vad obligate de a emigra cu pericolul de a fi absorbite de alte curente culturale și etnologice":

„Declară că primește sub protecția sa specială zisele grupe și recomandă membrilor organizației sa le dea un tratament preferențial în aplicarea politicei sale migratorii".

Delegatia oficioasă româna a încercat să cointereseze delegațiile țărilor latine la o altă formulă, mult mai apropiată de necesitătile momentului. Refugiații români sunt chemați în primul rând să lupte pentru eliberarea patriei lor. Ei emigrează numai când nevoia îi constrânge și nu pot face altfel. Mulți din cei plecați vor să se întoarca. Ii atrage Europa care este mai aproape de țară. Deaceea „Cercul Român" adresează Congresului rugămintea „să se studieze condițiile în care Românii refugiați din cauza urgiei ocupantului bolșevic ar putea să obțină documente de legitimatie și pașapoarte eliberate sub egida „Uniunii Latine" întrucât acest organism este o persoană de drept public. O asemenea măsură ar putea scoate pe refugiații români din poziția umilitoare de „fără patrie". —

Propunerea delegatului columbian n'a fost acceptată în programul de bază, Președintele Congresului motivând că este vorba de o chestiune cu caracter transitoriu, care se poate rezolva prin regulamentele bienale. Propunerea „Cercului Român" a fost considerată prematură de delegatiile țărilor latine, ce au fost solicitate să o susțină.

In ce privește participarea românească la viitorul Congres dela Roma, protocolul final al Congresului semnat de delegații tuturor țărilor latine, s'a fixat asupra unei alte formule decât aceea stabilită la Rio: Nu mai este Comitetul dela Washington care decide de componența viitoarei delegații, ci această delegație va fi formată dintr'un Comitet al Românilor din exil. —

SERATA ARTISTICA ORGANIZATA DE FEDERATIA FOSTILOR COMBATANTI DIN EUROPA CENTRALA SI ORIENTALA

In seara zilei pe 11. Iunie 1954 a avut loc, în sala Cercului Militar din Paris, o serată artistică organizată de Federația Foștilor Combatanți din Europa Centrală și Orientală, cu sediul la Paris. Această Federație este constituită din reprezentanți a 14 națiuni – Românii, prin Asociația Foștilor Combatanți, cu sediul la Paris – toate de dincolo de cortina de fier.

Serata a avut un mare succes. Ea a început printr'un inimos discurs al Colonelului Lanskoronski – Atașatul Militar al Lituaniei și Președinte al Federației. Programul foarte variat, compus din muzică și dansuri folclorice specifice fiecărei națiuni participante, a fost apreciat de un public select și foare numeros.

Printre persoanele din asistență au fost remarcați: Reprezentantul Ministrului Foștilor Combatanți Francezi, reprezentantul Ambasadorului Statelor Unite – un Consilier de Legație –, Atașații Militari și Navali ai Statelor Unite, Dl. General Filipo-Președintele Uniunei Foștilor Legionari, – Dl Jules Peretz – Președintele Asociației Legiunei Străine, – Președintele Legiunei Americane, reprezentanți ai Foștilor Ccmbatanți Francezi și ai Legiunei Engleze, reprezentanți ai Europei Libere Franceze și reprezentanți politici și militari ai refugiaților aparținând popoarelor de dincolo de cortina de fier.

Din partea românilor, Serata a fost organizată de Dl. Leon Negruzzi–Președintele Asociației Foștilor Combatanți Români și Prim Vice-Președinte al Federației și Dl. Maior C. Maftei, Secretarul General al Ascoiației Foștilor Combatanți Români.

Au participat la serată Dnii miniștri Franasovici și Dianu, Dl. General Chirnoagă și Consilier de legație, Caius Văleanu.

COMEMORAREA EROILOR SI MARTIRILOR NEAMULUI

Cu ocazia împlinirei a 13 ani de la intrarea României în al 2-lea Războiu Mondial, din inițiativa Asociației Foștilor Combatanți Români din afara frontierelor, a avut loc, în ziua de 22 Iunie, un serviciu religios, la Biserica Ortodoxă din Paris, pentru pomenirea Eroilor și Martirilor Neamului căzuți în lupta pentru apărarea României și a drepturilor Poporului Român.

Cu această ocazie, Președintele Asociației Foștilor Combatanți Români, Dl. Leon Negruzzi, a rostit o impresionantă cuvântare din care extragem:

"Cultul morților, cultul eroilor constitue, fără îndoială, una din caracteristicale popoarelor de gintă latină. Fără de el, fără de acest cult esențial, aceste popoare ar fi căzut de mult pradă fie decadenței fie asimilărei lor de către alte neamuri mai numeroase, mai bine organizate, mai dinamice și, cel puțin în aparență, mai viguroase fiind mai tinere sau barbare.

De altfel așa, și numai așa se poate concepe miracolul existenței și rezistenței de aproape două mii de ani, a neamului românesc.

Ori, se pare că aceste morminte, de fapt aceste-suflete, suntem pe cale de a le ucide cu pumnalul uitărei. Pentru a impiedeca o astfel de posibilitate, Foștii Combatanți au decis ca, la fel ca anul trecut, să organizeze acest parastas, comemorând și deci reînviind aceste morminte dintre care unele sunt atât de proaspete. Războiul pe care neamul nostru l-a dus, nu a fost îndreptat, cum pretind unii, contra unui regim ce nu ne privea, și nici măcar contra unui popor, poporul rusesc cu care nu am fi avut nimic de a face, dacă acest popor nu s'ar fi năpustit asupra noastră și dacă nu ne-ar fi răpit în mod infam două vechi provincii românești: Basarabia și Bucovina.

Iată dece, în rugăciunea noastră, noi trebue să cerem A-Tot-Puternicului să coboare asupra noastră spiritul celor căzuți în serviciul Țărei.

Căci numai sufletele lor vor reuși să smulgă din inimile noastre pierdute ura și să ne împăciuiască spiritele. A sosit, cu alte cuvinte, momentul ca morții să ne guverneze.